

Apák, apaság

*„Nem egy atyánk van-e mindnyájunknak?”
(Malakiás könyve 2,10)*

**KALENDÁRIUM
AUGUSZTUS – NYÁRUTÓ –
ÚJ KENYÉR HAVA**

**Augusztus 1. – 115 esztendeje, e napon született
Arany László költő, népmesegyűjtő**

„Te pedig, ó magyar!... mennyi üres látszat!
Mennyi hiú légvár és mennyi káprázat!
Délbábban úszol, csalfavízű árban,
Mely hol fényben mutat, hol csunya hinárban,
Melyben fenekestől felforgani látszol,
Mi szilárd is rajtad, mind inog és táncol,
A látkör előtted csupa ködben vész el
Félbehagyod munkád lehanyatló kézzel;
Önbizalom csügged, hit, erély megrendül,
Az egész nemzetre zsibbadt, tunya csend ül...”

Augusztus 2. – A cigány holokauszt napja

„Bizony mondom néktek, amennyiben megcselekedtél
tegglyel az én legkisebb atyámfiái közül, én velem
cselekedtetek meg.” (Máté 25,40)

A holokauszt roma áldozatairól 1972 óta, a Cigány Világszövetség párizsi kongresszusának határozata alapján emlékeznek meg világszerte. Az emléknap arra hívja fel a figyelmet, hogy 1944. augusztus 2-áról 3-ára virradóra több mint háromezer cigányt gyilkoltak meg az auschwitzi haláltáborban a szövetséges csapatok elől menekülő SS-katonák. A nácik által meggyilkolt mintegy félmillió cigány közül 23 ezren haltak meg Auschwitzban, sokan orvosi kísérletek áldozataként.

**Augusztus 3. – 150 esztendeje, e napon született
Gárdonyi Géza**

„Ez a könyv a könyvek könyve,
Szegény ember drágagyöngye.
Égi harmat lankadtaknak,
Világosság földi vaknak.
Bölcsességnek arany útja:
Boldog, aki rátalál!”
(Gárdonyi Géza a Bibliáról)

Augusztus 6. – Jézus színeváltozása

Színeváltozásnak (görögül: metamorphószisz; latinul: transfiguratio) nevezi a keresztény teológia Jézus isteni dicsősége megmutatkozásának az Újszövetség által feljegyzett eseményét. Ennek helyszíne egy hegy volt, a hagyomány szerint Tábor hegye. Protestáns szóhasználat szerint gyakran Megdicsőülés Hegyeként jelölik meg. Ugyanígy Urunk színeváltozásának vagy Krisztus megdicsőülésének nevezik az erre az eseményre emlékező régi egyházi ünnepet.

„És hat nap múlva magához vette Jézus Pétert, Jakabot és ennek testvérét Jánost, és felvitte őket magokban egy magas hegyre. És elváltozott előttük, és az ő orcája ragyogott, mint a nap, ruhája pedig fehér lett, mint a fényesség. És ímé megjelent ő nekik Mózes és Illés, a kik beszéltek ő vele. Péter pedig megszólalván, mondta Jézusnak: Uram, jó nekünk itt lennünk. Ha akarod, építsünk itt három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet. Mikor ő még beszélt, ímé, fényes felhő borította be őket; és ímé szózat lett a felhőből, mondván: Ez az én szerelmes Fiam, a kiben én gyönyörködöm: őt hallgassátok...” (Máté 17,1-5)

**Augusztus 6. – A nukleáris fegyverek betiltásáért
folyó harc világnapja**

35 esztendeje, e napon vált a Békevilágtanács javaslatára augusztus 6-a – a hirosimai atombomba-támadás évfordulója – a nukleáris fegyverek betiltásáért folyó harc világnapjává.

„Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj, mert aki öl, méltó az ítéletre. Én pedig azt mondom nektek, hogy mindaz, aki haragszik az ő atyjafiára ok nélkül, méltó az ítéletre: aki pedig azt mondja az ő atyjafiának: Ráka, méltó a főtörvényszékre: aki pedig ezt mondja: Bolond, méltó a gyehenna tüzére.” (Máté 5,21-22)

**Augusztus 9. – A világ bennszülötteinek nemzetközi
napja**

„...Békességre vágyunk és boldogok akarunk lenni. A fehérek éppúgy, mint a feketék. De a szívnek csak akkor lesz békessége és akkor lesz boldog, ha benne Jézus az úr mindenféle jó gondolattal. Egyedül ő teheti meg, hogy szívünk őt kövesse, s így békés és boldog legyen, és ezért kell mindenben, amit tesztek megkérdeznetek: megengedi-e ezt a Törzsfőnök? Ezért mondom mind-egyikőtöknek: Jézus legyen a szíved törzsfőnöke...”
(Albert Schweitzer)

Augusztus 11. – Assisi Szt. Klára emléknapja

„Ezüstöm, aranyam nincsen nékem; hanem amim van, azt adom néked...” (ApCsel 3,6)
Ez a bibliai idézet jól kifejezi Klárának és követőinek hivatását. Assisi Szent Klára 1194-ben született Umbriában, gazdag, előkelő családban. Családjának ellenszegülve Assisi Szent Ferenc követője lett 1212 Virágvasárnapján, szakított a szülői házzal és a ferences rend női ágának megalapítójává vált. Negyvenkét éven át a szegénység, a szüzesség és az engedelmesség hirdetője volt. Isteni inspirációtól, valamint Ferenc példájától indítva az értünk szegénnyé lett Krisztus életét akarta élni. (Franco Zeffirelli Napfivér, Holdnővér c. legismertebb és legnépszerűbb filmes feldolgozásában találkozhatunk Ferenc és Klára életével.)
(Folytatás a 17. oldalon)

Tartalom

KALENDÁRIUM – Augusztus	2
BIBLIAI GONDOLATOK	
„Vigyázzatok, ne vessétek meg azt, aki szól...” (Iványi Gábor)	4
AMIRŐL BESZÉLNEK	
A paternalista államról – és egy paradoxonról (Vattamány Gyula)	5
AKTUÁLIS	
Az Atya a Bibliában (Bereczky Géza)	6
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI	
Az önkéntes szegénység jogának harcosa – Assisi Szt. Klára (Szabó Ildikó)	7
HITÉPÍTŐ IRODALOM	
Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja (Czövek Olivérrné ford.)	8
ZSIDÓ ÉLET	
A zsidó apa (Schlesinger Hanna)	10
ÜNNEPEK	11
HÁTTÉR	
Összejöttünk, szétmegyünk, kié légyen gyermekünk? (Bereczky Géza)	12
ÍGY ÍRUNK MI	
Ez itt az én Apám (Iványi Margit)	13
IFI SAROK	14
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN	
Mit Isten egykor réges-régen az ősatyáknak megígért (Göncz Zoltán)	15
INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL	
A szegedi iskola beszámolója (Konkoly László)	16
HÍRMOZAIK	18
ÉLET ÉS IRODALOM	
István király, mint apa intelmei fiához, Imre herceghez	20
MI MONDTUK	
Auschwitz aktualitásáról és a megbízhatóságunkról	22
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA	24
ISTENTISZTELETI REND – Augusztus	28
KIK VAGYUNK?	
Híres metodisták 2. – John Wesley kortársai (Szabó Ildikó)	29
ANNO	30
AJÁNLO	31
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG	31
RÍMELŐ	32

Hangoló

Június harmadik vasárnapján tartjuk apák napját. (Tartjuk? Saját apám sem tudott róla.) Így került újságunk Ünnepek rovatába. Megfelelő idézetek keresgélese közben váratlan akadályba ütköztem: szinte semmit nem találtam. A gondosan csoportosított bölcs mondások között jobbra az alábbi kategóriák szerepeltek: anya, gyermek, család. Egyre elszántabban kutakodtam. Leltem is néhány apákra emlékező mondatot – de nem éppen szépeket. Szinte mindegyik tele volt keserőséggel e jelen nem lévő, megértést nem tanúsító, távolságtartó szülővel szemben.

Végül csak került pár „vállalható” idézet. Ám mélyen elgondolkodtam. Eszembe jutott néhány ismerősöm története: apák, akik a volt feleség bosszúja miatt hosszú évek óta nem láthatják gyermekeiket; apák, akik nem akarnak azok lenni; apák, akik nincsenek jelen a család életében... Tényleg hová tűntek? Hol kéne, hogy legyenek? Nem hiányoznak? És emlékeztem azokra, akik nem tudnak másképp gondolni az Istenre, mint az apjukra: keserőséggel, haraggal, könnyekkel, vádaskodva. Tényleg, milyen apánk az Isten? Mostani számunkban ezekre a fontos kérdésekre keresünk választ.

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515/577-0514 * E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Munkatárs: Iklódy Janka * Éves előfizetési díj: 1440 Ft * Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkési hivatalaiban.

BIBLIAI GONDOLATOK

„Vigyázzatok, ne vessétek meg azt, aki szól,

*mert ha azok meg nem menekültek, akik a Földön szólót megvetették,
sokkal kevésbé mi, ha elfordulunk attól, aki a mennyből való,
akinek a szava akkor régen megrendítette a földet, most pedig ígéretet tett,
mondván, még egyszer megrázom nemcsak a földet, hanem az eget is.
Az a még egyszer pedig jelenti a megmozdítható dolgoknak, mint teremtett dolgoknak
a megváltozását. De azért, hogy a mozdíthatatlan,
rendíthetetlen dolgok maradjanak meg. Annak okáért mozdíthatatlan országot nyerve,
legyünk háládatosak, és ennél fogva szolgáljuk az Isten akaratát,
mégpedig neki tetsző módon, a kegyelem igénybevételével és
szent félelemmel, mert a mi Istenünk megemésztő tűz.” (Zsidókhöz írt levél 12)*

Erről az ígéről prédikált édesapám, Iványi Tibor, 2009 októberének első vasárnapján, egy hónappal a halála előtt. Ez volt az utolsó igehirdetése. A beszédnek a következő címet adta: Globalizálódott világunk válságban, vagy Isten nevelő keze?

Nem ez a témája mostani lapunknak, nem is ezért idézem fel az akkor elhangzottakat. Édesapám a minap, július 19-én lett volna 85 éves. Rá most, mint apára is emlékezem, mikor prédikációjának engem is érintő befejező részét felidézem:

„(...)Eszembe jut egy nagyon régi kép... Gábor kisfiú volt, és egyszer együtt voltunk valahol vidéken... Nem fogta már a kezünket, vidáman ugrált előre-hátra körülöttünk, ahogy mentünk az úton. De egyszer csak odaszaladt hozzánk. Arra már nem emlékszem, hogy az édesanyja kezét vagy az én kezemet ragadta meg. Az történt ugyanis, hogy az egyik bokorban megmozdult valami. A végén kiderült, hogy csak egy kismadár volt, de amikor a levelek megrezdültek, ő hirtelen megijedt és odaszaladt hozzánk. Egyszerre fontos lett számára, hogy valamelyik szülője kezét megfogja.

Igen, jönnek ítéletes idők, talán már benne is vagyunk ebben a korban. De boldogok azok, akiket mindez arra ösztönöz, hogy odameneküljenek az Örökkévalóhoz, és megragadják jobban az ő kezét. Mert ott vagyunk biztonságban. Az az Isten, aki megemésztő tűz, aki következetes ahhoz, amire az ítélettel kapcsolatban figyelmeztette is a világot (ami el is éri a bűnt, a meg nem vallott bűnöket, s a bűnbánatra el nem jutott emberiséget), mégis, a Mennyei Bíró, a te Édesatyád. Odamenekülhetsz hozzá, megragadhatod a kezét, és elnyerheted ígéreteit. Ez az a kéz, amely tud sújtani is, de az Úr ígéretei szerint meg is véd, be is takar, hogy megmentsen és átsegítse a vészen övéit. Talán veszélybe kerülhetnek sokan, de nagyobb azoknál az Úr megtartó hatalma. Egy veréb sem hullhat le az ő tudta nélkül.”

(2009. október 4.)

Iványi Gábor

AMIRŐL BESZÉLNEK

A paternalista államról – és egy paradoxonról

Az utóbbi évben, egy-egy németországi út során, többször is volt alkalmam izgalmas beszélgetésekre német ismerősökkel. Kinti barátaim egy része az egykori Nyugat-Németország területén nőtt fel, és jelenleg is ott él, másik részük kelet-német területen szocializálódott. Sok esetben lényeges különbséget tapasztalok az államhoz való viszonyukban. Kelet-német barátaim szinte rutinszerűen keresik az állami kötelezettségek, vagy éppen adóterhek kiskapuit, mondhatni, lehetőséget az „ügyeskedésre”. Nyugat-német ismerőseim viszont sokkal inkább szabálykövetőek, az államra következetesen mint az állampolgárok szolgálatában álló intézményrendszerre tekintenek.

Egészen nyilvánvaló, hogy a kétféle attitűdöt a történelmi tapasztalatok formálták ilyen különbözővé: a második világháború utáni szocialista országok diktatórikus rendszerek kialakulásának tanúivá váltak. Az állam az állampolgárok életének szinte minden területére igyekezett erőszakkal benyomulni, hogy a lehető legteljesebb kontrollt gyakorolhassa önnön hatalmának biztosítása érdekében. Gyorsan kialakult az állampolgárokban az állami befolyást, irányítást mindenféle módon elkerülni igyekvő szemléletmód. Ezzel együtt állam és állampolgár viszonyában érdekes kettősség alakult ki: az állami retorika (és a cselekvések sora) ugyanis sikeresen tudta elplántálni az emberek lelkében azt a meggyőződést, hogy az állam afféle jó „apaként” gondoskodik az állampolgárokról: az állampolgárok helyett képes az alapvető szociális problémák megoldására erőfeszítéseket tenni, biztonságot nyújtani, valamint fenntartani a társadalmi békét és igazságosságot. Miközben tehát ezt a meggyőződést sikeresen építette be az emberek gondolkodásába az állami propaganda, aközben ugyanezek az emberek – érzékelve, hogy az államhatalom mégis csak önnön szolgálatába igyekszik állítani az egyént, miközben az egyéni érdekekről igen csekély mértékben hajlandó csak tudomást venni – a zsarnoki hatalom által felállított szabályok követését a legváltozatosabb módon próbálta elkerülni. Érdekes paradoxon ez: a szocializmusban nevelkedő állampolgár egyszerre hajlamos metafizikai magaslatokba emelni az államot (tőle várva az élet nagy kérdéseire és problémáira a megoldást) és egyszerre megtagadni egyén feletti státuszát azzal, hogy nem hiszi: az állam

az egyén és a közösség érdekeit egyszerre szolgáló szabályozás kidolgozására hivatott, hogy aztán, ha erre módja van, ne is kövesse ezt a szabályozást (elég csak egy példára gondolni itt: az adózási morálra).

E paradoxon fordítottja épült fel a nyugati demokráciák állampolgárai esetében, bár – mint mindig – ez a kategorizálás is túl ambiciózus, és jelentősen leegyszerűsíti a végtelenül gazdag valóságot. Ez az állampolgári attitűd sokkal kevésbé hajlamos az államot metafizikai karakterrel felruházni, miközben hisz az állam egyének feletti státuszában és el is fogadja azt. A nyugat-európai („típusú”) ember szabálytisztelete – amennyiben ez érvényesül – az államnak éppen arra a felfogására alapozódik, hogy az (mármint az állam) a közösség életét az egyén érdekeit is szem előtt tartva hivatott, az állampolgárok szolgálatában, megszervezni. Ugyanakkor nem kívánja és nem is tudja levenni az egyén válláról a döntések, a gondolkodás, az egyéni életben alkalmazott innováció és a bizonyos értelemben vett öngondoskodás terhét.

E kategorizálás persze hosszú vitáknak, és sokféle pontositásnak adhat(na) teret. Ám mégis történelmi tapasztalat, hogy minél inkább hajlik az államhatalom (és az állami retorika) a paternalizmus (vagyis az „apa” szerep) irányába, annál nagyobb eséllyel törekszik (majd) a diktatórikus berendezkedésre. És minél inkább vágyja az állampolgár az atyáskodó államot, annál kiszolgáltatottabbá válik az egyéni szabadságjogait megnyirbálni kívánó diktatórikus törekvéseknek.

A döntés és az életvezetés terhe és szabadsága – a legsebbebb állampolgári lecke.

Vattamány Gyula

**Az Úr, a mi Istenünk, legyen velünk,
amiképpen volt a mi atyáinkkal, ne hagyjon el
minket, el se távozzék tőlünk.
(1Királyok 8,57)**

AKTUÁLIS

Az Atya a Bibliában

Az Ószövetségben az apa/atyja szó (héberül 'ab') közel 1200-szor fordul elő, ám e szónak rengeteg árnyalata létezett. Kezdetben szinte kizárólag konkrét jelentésben használták, amely jelenthetett közvetlen férfi elődöt (1Móz 4,23), idősebb rokont (1Móz 17,4), egy bizonyos életmód meghatározóját (1Móz 4,20), ám a legfontosabb jelentése természetesen a 'családfő' volt, hiszen az atyai ház számított a család otthonának. Az apa a gyermekek sorsának meghatározója volt, gazdája és parancsolója nőnek, feleségnek, gyermeknek. (1Móz 3,16)

A nemzetségtáblák az atyákat sorolták föl, ha valaki fiú nélkül halt meg, abban Isten büntetését látták.

Az élet természetes rendjében Ádám volt az ösanya, üdvtörténetileg azonban a patriarchák voltak igazi atyák (2Móz 3,15). Ábrahám (aki a sokaság atyja, mindnyájunk atyja volt) és Jefe történetei az apafiú, illetve az apa-lány kapcsolat, a gyermek feláldozásának hallgatólagos engedélyezése (Bír 11,1-12,7) és tilalmának drámai példáivá lettek. (1Móz 22,1-2)

A gyermek Izsákot nem engedte feláldozni az Úr, az öreg Izsáknak pedig már apaként az atyai áldás, illetve az elsőszülöttségi jog problémáját kellett megoldania.

A honfoglalás után az atyáknak ígért országot örökségként kellett őrizni (1Kir 21,3), az atyák hitét tovább kellett adni a fiaknak (Zsolt 78,3), s az atya testesítette meg minden nemzedékben azt az erőt, amely Izrael népének a történelem viharai között (fogság, diaszpóra) is biztosította az egységet és a fennmaradást.

Izrael prófétái gyakran hirdették Isten szülői gondviselését (Hós 11; Ézs 1,2; Jer 31,9), beszéltek a fiakat megfenyítő szeretetről (Péld 3,11) is, ám az 'atyja' szó a babiloni fogságig kizárólag átvitt értelemben szerepelt az Istenre vonatkoztatva, például 'Abdija'.

Dániel öregkorúnak, hófehér ruhájúnak vizionálta az Atyát, akinek a haja olyan volt, mint a tiszta gyapjú, (Dán 7,9) majd Malakiás nevezte először az emberi nemzetség megteremtőjét Atyának. (Mal 2,10)

Hogy az Istent a Miatyánk megszólítás illeti, arra az első példát a rabbinikus irodalomban találjuk. Jézus is azt hirdette, hogy Istent Atyánknak szólítsuk, amikor a helyes imádkozásra tanított. (Mt 6,9-13, Lk 11,2-4)

Az Újszövetségből megtudhatjuk, hogy Jézus közösségének nincs földi atyja (Mk 3,35), egy Atyánk van, a mennyei (Mt 11,27), Isten olyan Atya, aki szeretett fiát adta értünk (Jn 3,16; Róm 8,32) és akinek tökéletességét a megbocsátás, az irgalmasság és a kitartás gyakorlatával kell követnünk. (Mt 5,48) Pál a Róm 4,11-ben szellemi elődnek nevezi az Atyát, Jakabnál pedig Isten az Írás és a világosság Atyja. (Jak 1,17)

Az arám 'abba' szó, amelynek talán legpontosabb fordítása az 'apuka, apácska', háromszor fordul elő az Újszövetségben: „előtte minden lehetséges” (Mk 14,36), „a szolgaság helyett a fiúság szellemét kapják, akik a nevét kiáltják” (Róm 8,15), hiszen „Isten elküldötte fiának lelkét azoknak a szívébe, akik azt kiáltják: Abba, atyám!” (Gal 4,6)

Jézus nyomán tehát, mi, keresztények Istent, pontosabban az Atyát nem csak a teremtés Istenének tarthatjuk, hanem gondviselő, személyes Istennek is.

Bereczky Géza

Petőfi Sándor
Fiam születésére
(részlet)

*Ide, ide fiamat kezembe
Hadd szorítsam a szívemhez őt!
Mintha volnék újonnan teremtve*

*Hogy éltemnek ifju lombja nőtt!
Üdvezellek, lelkem szép kis ága
Üdvezellek, édes magzatom!*

*Sírásodnak bánatos zajába
Beleolvad örvendő dalom.
Kis parányom, milyen nagy örömmel*

*Állok itt és nézem képedet!
Kell-e még pap? örömkönnyeimmal
Keresztellek én meg tégedet.*

AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI

Az önkéntes szegénység jogának harcosa

760 éve halt meg Assisi Szent Klára

Klára egy lovag és egy nemes asszony elsőszülött leányaként jött világra 1193-ban (vagy 94-ben). Még kisgyermek volt, amikor a városban összetűzések kezdődtek a nemesség és a polgárok között és családja az összecsapások középpontjába került. A polgárság lázadott a nemesség ellen, a felkelőkkel tartott a későbbi Szent Ferenc is. A harcok olyan hevesek lettek, hogy Klára családjának egy időre el kellett menekülniük a városból.

Édesanyja kezdettől fogva őszinte kegyességre nevelte, megtanította mindarra, amit akkoriban egy előkelő leánynak későbbi házassága érdekében tudnia kellett. Klára írásaiból kitűnik, hogy választékos latinsággal tudott fogalmazni, de a háztartási munka és a hímzés sem volt idegen tőle.

A rokonság biztosra vette, hogy a Klára fényes házassággal tovább gyarapítja a család vagyonát, ő azonban ennek a reménységüknek nem tett eleget.

A Ferenc körüli események híre hozzá is eljutott. Tudta, hogy a városból többen is csatlakoztak hozzá, sőt két unokaöccse is követője lett Ferencnek. Abban a korban az evangéliumi szegénység útja, mint az üdvösség és az egyház megújulásának útja, újra előtérbe került. Klára azt is tudta, hogy III. Ince pápa szóban jóváhagyta Ferencék életmódját. Amikor hallotta Ferencet prédikálni, megrendült, és megkérdezte tőle, mit tegyen. Ő azt tanácsolta Klárának, hogy vonuljon kolostorba, s ennek első lépéseként Virágvasárnap ünnepi öltözékben menjen a székesegyházba misére. A püspököt értesítették Klára tervéről, ezért miután a körmenet előtt megszentelte a pálmaágakat, lejött a szentély lépcsőjén, és egy ágat Klára kezébe adott, jelezvén ezzel, hogy a maga részéről hozzájárul kolostorba vonulásához. A család ellenállt, de később egyik húga, majd megözvegyült édesanyja is apáca lett.

Amikor évekkel korábban Ferenc helyreállította a romos San Damiano-templomocskát, így hívta segítségül a környéken dolgozó parasztokat: „*Gyertek és segítsétek felépíteni a San Damianót, mert itt egykor apácák fognak élni, akiknek szent élete örömeire szolgál majd a menyeyi Atyának és a szent Egyháznak egyaránt.*” Ez lett Klárának és a hozzá csatlakozóknak a kolostora,

a nép pedig, találóan, Damianói Szegény Nővéreknek nevezte el őket.

Ezeknek a nővéreknek a szegénység nem valami ábrándos elképzelés, hanem kegyetlen valóság volt. Klára nagy elszántsággal kezdte kolostori életét, és sokat követelt önmagától, annyira, hogy Ferencnek kellett közbeszólnia. Nővéreitől azonban nem kívánta meg ezt a szigort, sőt, állandóan mérsékletre és józanságra intette őket. Egy alkalommal ezt írta sorstársának, Árpád-házi Szent Ágnesnek: „*Hogy az Apostol szavaival éljek, Isten segítőtársnőjének tekintelek, és támasz vagy az ő titokzatos teste törekeny tagjai számára.*” Klára a saját korát messze meghaladó látásról tanúskodik ezekkel a szavakkal. Ő ugyanis a kolostor csendjében abból a felismerésből formálta meg az életet, hogy a szerzetesek az egész titokzatos test minden tagjáért felelősek, életük összefügg az összes keresztény életével, és sokaknak segítségére vannak.

A Klarissza Rend nem a Ferences Rend női változata, Klára sem szolgálai utánzója Ferencnek, hiszen eredeti, önálló, határozott személyiséggel rendelkezett. Ferenc szándékának nagyon mély ismerete és átélése tette őt képessé arra, hogy egészen egyéni módon gondolja tovább a tőle kapott életervet.

Ötven éves korától ágyban fekvő beteg lett, a rendházat mégis anyai gondoskodással irányította. Hosszú betegsége napjaiban nagyon szép oltárterítőket és liturgikus ruhákat hímzett. Nem is gondolnánk, hogy a szegénység jogáért milyen harcot kellett folytatnia. El kellett érnie, hogy III. Ince pápa megadja a klarissza apácáknak a szegénység privilégiumát, ami azt jelentette, hogy senki nem kényszeríthette rá őket, hogy vagyont fogadjanak el. Ehhez akkoriban a pápai kancelláriának nem volt kész formulája, hiszen erre nem volt még joggyakorlat. Ezért maga a pápa fogalmazta meg ezt a különös jogszabályt. A regula jóváhagyását IV. Ince adta meg 1253. augusztus 9-én. Ezt Klára a halála napján vette kézhez. Amikor 1253. augusztus 12-én eltemették, a bulla egyik példányát tették a kezébe. Halála után valószínűtlenül rövid idő, két év alatt szentté avatták.

Szabó Ildikó

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja

(részletek)

Jézus mindig velünk jön

Szinte mindegyik hajléktalan szeretett. Egyikük azonban szenvedélyes, ördögi gyűlölettel viseltetett irántam és az evangélium üzenete iránt.

Mások is tudtak erről a gyűlöletről. Egy este, mikor épp el akartam a kantint hagyni, azt mondta a tulajdonos: „Berta testvér, nem szeretném, ha az úton valami baja esne, elkísérem hazáig.” „Nem, nem – tiltakoztam –, akkor még magát is félthetem. De ha Jézus velem jön – és Ő mindig ezt teszi – akkor sokkal nagyobb biztonságban érzem magam.”

„Akkor legalább azt megnézem, mit csinál éppen az ellensége” – válaszolta a kocsmáros. Nemsokára viszatért: „Legyen nyugodt, alszik.”

De az ellenségem csak tettette az alvást és a hátsó ajtón kiosont, hogy hazafelé megtámadjon. Fogtam a kerékpáromat és elindultam a sötétben. Az út egy fenyőerdőn vezetett keresztül. Az erdő szélén azonban kialudt a lámpám. Mit tegyek?

Tovább hajtottam a sötétben és imádkoztam: „Atyám, most te légy a világosságom!” S akkor az erdő közepén mögöttem hirtelen egy férfi ordítását hallottam: az ellenségem volt, aki meg akart támadni. A sötétben észrevétlenül elhajtottam mellette. S amint kiértem az erdőből a lámpa újból világítani kezdett.

Tudom: Isten angyala oltotta ki a kerékpár lámpáját és gyújtotta fel újból, hogy ne érjen bántódás. Hálás szívvel Istent dicsérve, vidáman értem haza.

Heinrich és Fritz

Egyszer estefelé megint a hajléktalanokhoz indultam. Útközben odakiáltották: „Fent az erdőben van egy régi kút. Valaki fekszik benne. Biztosan a magái közül való.”

„Miért nem húztátok ki?” – kérdeztem. De azok csak nevettek.

Egy zseblámpával felfegyverkezve megkerestem a sötétben a kutat. Mikor kikapcsoltam a lámpát, hogy spóroljak az elemmel, összeütköztem valakivel.

„Ó, Berta testvér, maga az! Fritz vagyok és Heinrichet keresem.” „Én is Heinrichet keresem” – válaszoltam. Együtt kerestünk s megtaláltuk a kutat, melyben ez idő tájt nem volt víz. Lent a kút mélyén feküdt Heinrich berúgva, kalapja a feje alatt, és aludt.

„Fritz – fordultam a társamhoz – maga ritkán józan, de ma kivételesen az. Szemléltetni szeretném, mit tett értünk az Úr Jézus. Természetunktől fogva halottak vagyunk a bűneinkben. Ádámnak és Évának isteni élete volt, de Isten figyelmeztetését megvetették. Ettek a tiltott gyümölcsből, és meghaltak. Heinrich ott lent a kútban olyan, mintha halott lenne.”

Részletesen elmagyaráztam neki, mi az a lelki halál.

„Isten az Igén keresztül hív bennünket, de egy halott nem hall.”

Lekiáltottam: „Heinrich! Heinrich!” Nem válaszolt. Lenyújtottam kezem a kútba, de Heinrich nem látott, nem hallott.

„Le kell tehát másznom a kútba.” Megtettem, leérttem. „Így jött le értünk Jézus a mennyből a földre.” De Heinrich még mindig nem vette észre. Így viselkedünk mindnyájan, emberek, mert halottak vagyunk a bűneinkben. Isten azonban felráz.”

Megráztam Heinrichet. Félig felébredt, de máris tovább aludt. „Urunk gyakran elvesz tőlünk valamit, amit nélkülözhetetlennek tartunk” – ezzel kivettem Heinrich kalapját a feje alól és kidobtam a kútból. „A kalapom! A kalapom!” – ordította Heinrich kijózanodva.

„Meg fogsz halni, ha itt maradsz” – mondtam Heinrichnek. – Fritz odafönt van és segít, hogy kikerülj innen. De ha te magad nem segítesz, nem tehetünk semmit.” Ezzel elkezdődött a mentés. Fritz fönről húzta a kezénél fogva, én alulról nyomtam. Heinrich próbálkozott, ahogy egy részeg embertől tellett.

Végre fent volt. Feltettük a kalapját és együttes erővel hazavittük, ahol kialudhatta a részegségét.

Utána gyakran beszélgettem Fritz-cel, majd mindketőtjünkkel az isteni megmentés csodájáról. „Soha nem fogjuk elfelejteni, Berta testvér, ahogy az erdőben érthetővé tette számunkra a megváltás munkáját.”

„Mi újság?”

Egy vasárnap reggel kimentem az állomásra. A villamoskalauzoknak tíz perc szünete volt a villamos indulásáig. Kis csoportban álldóáltak és beszélgettek. A közelükben voltam, amikor odaért Berta testvér az „acél csikón”.

Az egyik kalauz odakiáltott neki: „Berta! Berta! Mondd csak Berta, mi újság?” Berta azonnal leszállt a bicikliről és így szólt: „Igen, kedveseim, mindenféle újság van. Szívesen elmondom nektek.” És már sorolta is: „Isten jósága ma egészen új!

Isten kegyelme minden reggel új!

Isten irgalma ma is új!

Isten mindent átölelő szeretete ma is új és nagy!

Tudjátok, csupa újságból élek!”

S ezzel Berta ismét felszállt a kerékpárra és vidáman továbbhajtott a „következő szolgálat felé”.

„Ne túl lassan, különben meghalnak!”

Bodenschwingh lelkésznek ezeket a szavait minden élő keresztyénnek szem előtt kellene tartania, és egymásnak odakiáltani. A két következő eset biztosan érdekes, de csupán ennyiről volna szó, hogy érdekesek? Nem, hanem azt kívánjuk, hogy az olvasók megbízatásra kapjanak felszólítást. Imádkozzunk és gondoljuk át, hogyan vihetjük az élet Igéjét azokhoz az emberekhez, akik vágnak az örök életre.

A cirkuszban

Írásokkal és traktátusokkal megrakva léptem be az iroda kocsijába. Ez a legelső a fehéren csillogó lakókocsik sorában, melyek körbefogják a manézst.

Minden írást kedvesen megköszöntek és elfogadtak. Aztán egy éneket énekeltem: „Van egy sziklánk, mely rendületlenül áll”. Kicsik-nagyok csendben hallgatták. Az egyik asszony megszorította a kezem: „Tudtam, hogy Jézus nem felejtett el minket, és ma hozzánk jön.” Pénzt akart adni a „visszaútra”.

Nevelt lánya kért egy Újszövetséget és ragyogó arccal vette kézbe. Az egyik artista elutasító volt. Elmondta, mekkora csalódás érte, mikor 15 méter magasból lezuhant – de azt is, hogy épségben megúszta. Miután beszélgettünk, mégis elfogadott egy olvasnivalót.

Egy fiatalember éppen a bejárati ajtót festette égszínkék és ezüst festékekkel, ő is Újszövetséget kért. A kicsik ujjongva fogadták a Megváltóról szóló igés lapokat. Különösen nagy volt az örömöm a magyarok és ukránok kocsijaiban, mikor a saját nyelvükön osztogattam nekik a bibliai részeket. Nem találtak szavakat, de ragyogó, sötét szemük beszédesebb volt minden szónál.

A búcsúban

Évek óta látogattam a kirakodó vásár árusait. Már vártak. Egy asszony egy márkát adott a traktátus-misszi-

ómra. Egy katolikus, eddig ismeretlen család kritikusan lapozgatta a felkínált lapokat, míg az Úr nem figyelmeztette őket azzal, hogy eszükbe jutott: megőrizte őket egy balesettől, mikor idefelé jöttek. „Mi lesz velünk, ha meghalunk?” Félelem tükröződött a szemükben.

Csodálkoztak, mikor az üdvbizonyosságról beszéltem, és kérték, mutassam meg, hogy lehet megkapni. Megbeszéltük és másnap este két óra hosszat voltunk együtt. A szülők, gyerekek és rokonok figyelmesen hallgatták a Biblia ígét. Kérdések születtek, az Írás válaszolt. Csodálkoztak, mi minden van a Szentírásban, és vásároltak is.

Búcsúzásnál azt mondta a feleség: „Velünk kellene jönnie és minden este tanítania, míg mi is megkapjuk, ami magának van. Nekünk, árusoknak különösen is szükségünk van a Megváltóra.” Megállapodtunk egy további estében a szomszéd faluban, ahova indultak.

Először megvendégelték. Aztán megmutatták a Bibliáikat és megkértek, írjak bele Igéket és a címemet. A háziasszony a konyhájába szeretett volna egy falimondást.

Éjfél felé ültünk az örökkévaló Ige körül. Nagyon örültek, hogy most már nekik is van Bibliájuk. Mennél inkább megismerték, annál nagyobb bennük a vágy, hogy hallják. Ameddig a környéken voltak, utánuk kerekézhettem.

Később leveleztünk.

Az Úr, aki felébreszti a vágyat, ajándékozzon égő szíveket, melyek megmutatják az üdvösségre vezető utat. Így lesz igazsággá, amit egy szlovák éneken egy cigányfiú énekelt: „Senki nem panaszkodik többé: Miért hogy nem beszéltek nekem a Megváltóról?”

Fordította: Czövek Olivéerné

Isten szíve szerint való férfi. Ilyen ember akarok lenni én is. Ilyen apa. Isten szívét akarom megmutatni a gyermekeimnek. Isten feltétel nélküli szeretetét és elfogadását. Az Ő szentségét és tisztaságát akarom tükrözni. Igazságos és megbízható apa akarok lenni. Aki vigasztalást és menedéket nyújt a gyermekeinek, mint Isten is az övéinek. Gyermeeim barátja akarok lenni, ahogy Ő is az. Úgy akarom fegyelmezni őket, ahogy Isten fegyelmez minket. Meg akarok nekik bocsátani, ahogy Ő is megbocsát. Azt akarom, hogy tiszteljenek engem, és tiszteljenek másokat is...

Egyértelmű, hogy a huszonegyedik században apának lenni olyan kihívás, ami a végletekig igénybe veszi egy férfi erejét...

(Josh McDowell)

ZSIDÓ ÉLET

A zsidó apa

„Tiszteld atyádat és anyádat, azért, hogy meghosszabbodjanak napjaid.”

Mint tudjuk, a zsidó vallás nem elsősorban rituálékát ír elő számunkra, de egész életünket, hétköznapjainkat átszövi. Kötelességeinket, viselkedésünket előírja. Útmutató életünk során, miközben személyes felelősségünk környezetünkért és magunkért teljes marad. Mondhatjuk azt is, hogy a zsidóság „életforma”.

A Derech Erec, a Tóra illemtan kötelez. Mint ilyen, előírja az apa kötelezettségeit is. A zsidó férjre (s apára) az európai kultúrákban mint a példás családi életet előfőre tekintenek. A köztudatban a zsidó férfiak nem csapodarak, nem verik az asszonyt, nem isznak.

Ám Izraelben is léteznek nőket védő egyesületek, és anyaotthonok, ahol a férj által terrorizált nők menedéket kaphatnak, ha nem is olyan nagy számban, mint Európában. (Sajnos az utóbbi időben az alkohol és kábítószer fogyasztás ott is megnőtt, és a munkanélküliség, valamint az afrikai bevándorlók beilleszkedési nehézségei is közrejátszanak a családi problémák kialakulásában.)

A jámbor zsidók azonban továbbra is igyekeznek valódi családfők lenni, Izrael földjén, és másutt is. Az apa, a tekintély, a hierarchia megtestesítője. Ha túl szigorú, autoriter, akkor a fiú

- a. férfias önbizalma nem alakul ki.
- b. azonosul apjával, hasonló magatartása alakul ki.

Ha gyenge az apa, akkor a fiú

- a. infantilis, feminin személyiség lesz
- b. állandó apakeresés rögzül benne

Jung szerint sorsunk a szülők komplexusának megoldására tett kísérlet. Az apakomplexus feldolgozatlansága miatt a tekintéllyel és az agresszivitással is problémája van a nem megfelelő nevelésben részesülő gyerekeknek.

Az apa az uralkodó archetípusa, az alapító király, a Kabbala szerint is. Szerepe a tekintély, a józan ész és a bölcsesség, ahogy az anyáé a gondoskodás.

Rólunk gondoskodó „Apánk Királyunk”, az Örökkévaló példát ad és előírja a követendő viselkedést mindannyiunk számára.

Nem kell tévelygő zsidónak lenni, az apa szerepe is pontosan és részletesen meghatározott. Az apa, a szülők tisztelete a legfontosabb. Nem véletlen, hogy a szülőket tovább kell gyászolni a zsidóknak, mint elvesztett gyermeküket, hiszen gyermekeik szülehetnek még, de

szüleik pótolhatatlanok. (E sorok írója fenti kérdéshez zsidósága ellenére anyaként érzelmi alapon áll, miszerint az elvesztett gyermek is pótolhatatlan, valamint, hogy a természet rendje, hogy az előző generáció előbb távozik az élők sorából mint az utánuk következők.)

Az apa kötelessége megteremteni felesége és születendő gyermekei számára az anyagi és erkölcsi biztonságot. Már a házasságkötésnél biztosítania kell a Ketubában (házassági szerződés) a feleség anyagi biztonságát, válás esetére is.

Az apa kötelessége gyermeke megszületését bejelenteni a zsinagógában a gyermek megszületése utáni Szombatton. Ha fiúgyermek érkezik a családba, az apának kell gondoskodni annak körülményéről, a gyermek nyolc napos korában, és az elsőszülött „kiváltásáról” is.

A cseperedő fiúgyermek vallási tanítása-tanítottása is az ő feladata. Egyik legnagyobb büszkesége a jól felkészült bar micvo (13 éves korban férfivá avatott ifjú hibátlan szereplése Tóraolvasáskor).

A „Beszélj el fiadnak” kötelezettsége is vonatkozik az apára, mely szerint minden esemény (pl. az egyiptomi kivonulás), amely a zsidósággal történt annak történelme során, az mindannyiunkra úgy vonatkozik, mintha személyesen velünk esett volna meg. (Így természetesen jobban rögzül a hovatartozás érzése, és a tradíciók őrzése is.)

A férj, az apa kötelezettsége, hogy családját erején felül értékelje, ne csak annyit költsön rájuk, amennyire erejéből telik. Ezt érzékelteti az „eset háji”-derék asszony megéneklése is.

A Talmud előírja, hogy ünnepek előtt a férj ajándékokat adjon feleségének, hogy megörvendeztesse annak szívét ruhákkal, ékszerekkel. Tisztelje és becsülje mindig feleségét, mert az áldás az asszony révén jön a házba.

Rává, az emorita mondta, hogy „*tiszteljétek a feleségeteket, hogy meggazdagodjatok.*” (bává Mecia 59a)

Arra is felhívja a figyelmet, hogy a férj ne bántsa meg feleségét, mert az könnyen elsírja magát és ezért büntetés jár.

„*Hallgasson az ember a feleségére, mind a ház, mind a világ dolgaiban*” (uo.)

A Talmud azt mondja: „*Ha a feleséged alacsony, hajolj le és hallgasd meg, mit mond.*” (uo. és Rási)

Az apa családon belüli viselkedést is előírják bölcseink: „*Legyen szeretetre méltó házában és engedékeny: ha kiömlött a bor, ha elszakadt a ruhája, ne legyen ingerült: beszéljen szépen a feleségével és ne legyen ideges és haragos. Ne félemlítse meg háza népét, mert ennek tragikus következményei lehetnek.*” (Derech Erec rábbá, Zutá és Midrás rábbá)

A Talmud (Gittin 6, b)erről azt mondja „*Mondá Ráv hiszdá Dose: Ne félemlítse meg az ember háza népét, hiszen a Gíva béli ágyas emiatt megszökött otthonról, mert férje megfélemlítette, ezzel több tízezer ember halálát okozta.*”

Maimonidesz szerint ha valaki fegyelmezni akarja háza népét, tegyen úgy mintha haragudna, de ne haragudjon igazából. (Jád deot 2,3)

Aki haragszik (dühöng), olyan mintha bálványt imádná: „*aki haragszik, még ha próféta lenne is, a prófécia eltávozik tőle, ha pedig bölcs, akkor tudománya veszendőbe megy, a haragos emberek élete nem élet.*”

A Talmud példákat hoz fel a férfi családon belüli követendő viselkedésére az amoriták és tanaiták életéből. Reb Áchá bár Jákov törött edényeket csapkodott a földhöz, hogy ezzel érzékeltesse elégedetlenségét. (Sábbát 108)

A Talmud a gyerekekkel való bánásmódot is előírja az apák számára. Nem szabad a gyerekeket megfélemlíteni, mert voltak gyerekek, akik emiatt megszöktek, vagy öngyilkosok lettek. A gyerekeket szigorúan kell nevelni, de nem szabad fenyegetni.

A testi fenytés a vallás szerint megengedett: „*Aki kíméli botját, gyűlöli a fiát.*” (Példabeszédek 13, 24)

Ha megérdemli, el kell fenekelni, de azonnal, hogy tudja miért kapta. Ha nem a rosszaság után, akkor ne is beszéljenek róla.

A már nagyobb fiúkkal szemben nem szabad túlzott tiszteletet követelni, mert ezzel csak az ellenkezőjét lehet elérni. A zsidó etika előírja az apának, hogy szakmára taníttassa fiát, ugyanúgy, hogy kiházásítsa.

De pl. rabbi Nehoráj azt mondja: „*Eltekintek a világ minden szakmájától és a fiamat csak Tórára tanítom, mivel az élvezzi annak gyümölcsseit ezen a világon, és a tőke marad a túlvilágra. A többi szakma nem ilyen: amikor az ember megöregszik vagy beteg lesz, és nem tud dolgozni a szakmájában, éhen hal. A Tóra ezzel szemben megőrzi fiatalkorában és reményt ad öregkorára.*”

Aki úgy szereti a feleségét, mint saját magát, és önmagánál jobban tiszteli, fiait, lányait a helyes úton neveli és megnősíti, férjhez adja idejében őket, arra mondja az Írás (Jób 5,24): „*Megéred, hogy békesség lesz hajlékodbán.*”

Az „idejében” azt jelenti, hogy ahogy elérték a nemi érettség fokát. Az atyák (Atyák 5, 22) szerint a férfiak 18 éves korban házasodjanak, a bölcsek másutt (Kidusim 30a) a 18-24 éves kort javasolják.

A Tóra azt is előírja, hogy az özvegy apa először a fiait házasítsa ki, ahogy Ábrahám Izsákot Sára halála után, s ő csak azután nősüljön újra.

Nagyünnepi főimánk, az Avenu Malkénu (Atyánk Királyunk), ahogy egész életünkben párbeszédet folytatunk az Örökkévalóval, legfőbb Atyánkkal.

Az Örökkévaló számunkra olyan, mint egy jóságos, szigorú apa, aki figyelmét ránk fordítja. „*Tudd meg a te szívedben, hogy amint az ember fegyelmezi fiát, úgy fenyt meg téged az Örökkévaló, a te Istened.*” (5Mózes 8,5)

Schlesinger Hanna

ÜNNEPEK

Augusztus 20.

Az államalapítás ünnepe, Magyarország nemzeti és állami ünnepe – I. István király temetésének és szentté avatásának évfordulója, Szent István király ünnepe, az Új Kenyér ünnepe, valamint 1949 és 1989 között a Magyar Népköztársaság Alkotmányának hivatalos állami ünnepe.

**Őrizd meg, fiam, atyád parancsolatját,
és anyád tanítását el ne hagyj.
(Példabeszédek könyve 6,20)**

A MET AUGUSZTUSI ÉVFORDULÓI:

- 1996 augusztusa – Bakti Tibor átveszi a Szegedi Egyházközségben a szolgálatot
- 2006 augusztusa – Nyilvántartásba veszik a Csillagszálló utcai kulturális lapot
- 2006 augusztusa – Molnár Lajos egészségügyi miniszter első munkanapját az Oltalom Karitatív Egyesület kórházában kezdi, egy havi tiszteletdíját az intézménynek ajándékozta
- 2007. augusztus 20. – A MET 19 izraeli terrortámadásnak kitett gyermeket lát vendégül
- 2008. augusztus 9. – Tragikus körülmények között meghal Bakti Tibor lelkész
- 2011. augusztus 25. – Iványi Gábor több közéleti személyiséggel felhívást bocsát ki a vallásszabadság védelmében; az akció 2011. szeptember 30-án 6036 aláírással zárul

HÁTTÉR

Összejöttünk, szétmegyünk, kié legyen gyermekünk?

Gyermek elhelyezési perről már a Biblia is tudósít, ez volt a híres salomoni döntés (*1Királyok 3, 16-28*), ám ott egy gonosz és egy jószívű anya állt egymással szemben, nem pedig egy férfi és egy nő, akik talán valamikor szerették egymást, ámde most egy kanál vízben meg tudnák egymást fojtani.

Ki is nevelje hát tovább a közös gyereket? Együtt már nem akarják, ebben talán még egyetértnek. A válások alkalmával – jó sok van belőlük, a házasságok és az együttélések több mint fele végződik válással, – a hat éven aluli gyerekek szinte kivétel nélkül az anyjukhoz kerülnek, mert a pszichológusok véleménye szerint a kisgyerek élete első éveiben sokkal többet van együtt az édesanyjával, ésszerű hát, hogy hozzá ragaszkodik jobban. Sokan úgy gondolják, a fenti vezérelv irányítja a válóperes bírák ténykedését is.

A statisztika azonban arról árulkodik, hogy a válás utáni „jó anyákról” és „rossz apákról” szóló előítélet a valóságban mintha nem létezne. A témával foglalkozó jogászok kimutatták, hogy azokban az válóperekben, ahol nincs közös megegyezés, a gyerekek az esetek alig több mint a felénél kerülnek az anyjukhoz. Az apák küzdelme szerintük tehát korántsem annyira reménytelen, mint azt sokan gondolják, ám azt azért hozzátesszük, hogy a megegyezéses ügyek 90 százalékában a gyerekek az anya védőszárnyai alatt maradnak, mert egyfelől az apák úgy vélik, nincs esélyük az anyával szemben, másfelől pedig szeretnék megóvni csemetéjüket az elhúzódó pereskedés következményeitől. Mert hát, „*aki megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül ...*” (*Márk 9,42*)

Bár úttörők ebben sem voltunk, 1995 óta lehetőségünk nyílt arra is, hogy egy válás során a bíróság – a szülők kérelmére – közös szülői felügyeleti jogot rendeljen el. Ám míg a legtöbb országban e jogszabályi lehetőség alkalmazása terjedőben van, nálunk mintha megrekedt volna a jogszabályilag deklarált lehetőség szintjén; a szakemberek úgy érzékelik, hogy ügyfeleik alig-alig veszik igénybe, és mintha a bíróságok is fenntartással lennének e joggyakorlattal szemben.¹

Természetesen a logika azt diktálná, hogy egy-egy elhelyezési döntés előtt a leginkább érintettek, vagyis a gyermekek véleményét is meghallgassák. A magyar ítélkezésben azonban ez még meglehetősen esetleges. Miközben Németországban a bírók speciális képzést kapnak a gyerekekkel való bánásmódról, nálunk még bírāja válogatja, hogy az egyébként kötelező pszichológiai szakvéleményen túl megkérdezi-e a gyereket is. A jogászok ezt egyáltalán nem érzik problémának, hiszen a tizennégy éven aluliak akaratát a magyar jogrend egyébként sem ismeri el.

Az Elvált Apák Érdekvédelmi Egyesülete szerint viszont sokszor figyelmen kívül hagyják a kiskorú óhaját. Hegedűs István elnök szerint a gyermekelhelyezés jogi alapját Magyarországon még mindig az 1952-ből származó, rég elavult családjogi rendelkezések jelentik.² Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy a gyermek 14 éves koráig szinte kivétel nélkül az anyjánál marad, 14-től 16 éves koráig már őt is megkérdezik, 16 éves korától pedig maga dönthet a sorsáról. Ezt a gyakorlatot e sorok írója annyiban tapasztalhatta, hogy valamennyi szakember így vázolta egy apa lehetőségeit, amikor magánbeszélgetéseink során a valós helyzetről érdeklődtem. Hegedűs azonban még tovább is megy: „*Sokszor tapasztalom, hogy ha minden érv az apa mellett szól, a bíróságok akkor is inkább egy nagyszülőlt bíznak meg a szülői jogok gyakorlásával*”. Meg aztán szerinte a gyermekelhelyezés „*nem csupán érzelmi, hanem kökemény pénzkérdés is. Az, hogy a nők jobb szülők, részben azért terjedt el, mert a gyermekneveléssel együtt jelentős előnyök is járnak. Egy elvált nő kérésére a bíróság bármikor letilthatja a férj jövedelmének akár a felét is, a tartásdíj pedig akkor is jár, ha a volt feleség újra férjhez megy. Azt, hogy a pénzt valóban a gyerekekre költik-e, senki sem vizsgálja, az elvált apákat viszont lehetetlen helyzetbe hozza a csökkentett fizetés: az újrakezdés esélye szinte a nullával egyenlő.*”³

Akárhogy is van, a válások legnagyobb kárvallottjai egész biztosan azok a gyermekek, akikre minden har-

¹ www.koloknet.hu/?1728-gyermekelhelyezes-a

² <http://www.elvaltapak.hu/nyilatkozatunk>

³ www.beol.hu > Élet & Stílus > Család - Nevelés

coló fél fáradhatatlanul hivatkozik, holott a szülők sokszor csak eszközként használják őket az egymás ellen vívott könyörtelen harcban. Az áldozatok pedig sokszor életük végéig nem heverik ki a szüleik válását, sőt,

felnőtt életük során ők is igen gyakran a szüleikhez hasonló csapdahelyzetekbe, ugyanabba az ördögi körbe kerülnek. Lehet, hogy Salamonnak mégiscsak könnyű dolga volt?

Bereczky Géza

ÍGY ÍRUNK MI

Ez itt az én Apám

Iványi Gábor volt a harmadik Borbély-műhely vendége. Kissé késett, de pont jól: épp szembetalálkozott Borbélyal az épületbe jövet. Én persze rögtön hátraültem a teremben. Nem szándékoztam riporterkedni aznap este, hiába kecsegtettek a helyzet pikantériájával. Azért (vész esetére) kitaláltam egy-két kérdést.

Gondoltam, egyszerű lesz a dolog: jóságos, mosolygós mikulásként fognak rá tekinteni, ő meg válaszolgat majd kedvesen, átsegítve a pályakezdési esetlenségeken az újságíró palántákat. Nem így lett. A palánták nem voltak túl oldottak, ő meg nem játszott alájuk. Valahogy így történt:

Riporter1: Miben változott Orbán Viktor?

Iványi Gábor: Hát, nem nőtt. Vagy hogy érti?

R2: Ha jól tudom, szülei a ruhák vásárlásánál is fontosabbnak tartották, hogy a gyerekeik zenét tanuljanak. Így volt?

IG: Azért nem meztelenül jártunk iskolába.

R3: Mit gondol a vallásokról? Szerintem nem azt teszik, mint amit hirdetnek.

IG: Mondja meg nekem, szerencsétlen papnak, miben kellene változnunk? *(És R3 el is magyarázta.)*

R4: Ön ugye Szolnokon nőtt fel...

IG: Csak deréig, mert 6 éves koromban Nyíregyházára költöztünk.

Szóval, hol szórakoztató volt, hol meredek. A humorán jót derültem, elképesztett, ahogy mindig eltalálta a kérdező (vagy a kérdés) gyenge pontját. Nem bántó módon, de nem is a (némely újságírók által dicsőített) legendás nyájassággal. Pedagógiai partner volt. *Vette az adást.*

Időnk hamar lejárt, végül nem kerültem sorra. Nem kérdezhettem meg, hogy ő, akit folyton lemocskoszsi-

dóznak, hazaáruolónak, hogyan is áll ezzel a dologgal? Zsidók tucatjait bújtató és mentő, kikeresztelkedett apja miért volt sokkal tartózkodóbb, szűkszavúbb származását illetően?

Arról sem faggathattam, hogy igazam van-e, mikor reneszánsz embernek tartom (ír, lelkészkedik, főiskolát alapított és vezet, szociális munkát végez, politizál, lakótelep széli kicsi parkot hozott létre, épületeket hozott rendbe, zenélt, bokszolt), s hogy van-e valami tevékenység, ami fájón kimaradt?

Az óra hosszúra nyúlt. Már indult a vonatom, ő még (néhányadmagával) maradt. Ismerős helyzetben hagytam: a jelenlétében valahogy megint előjöttek a rejtgetett vagy nyugtalanító belső kérdések, vívódások, bizonytalanságok. A kérdezettből kérdező, a hallgatóból hallgató lett. Ismét bebizonyosodott: bármerre járjon is, marad, aki volt: a lelkek pásztora.

Iványi Margit

(Az írás készült 2012. február 13-án, a Komlói Oktatási Stúdió interjúkészítő műhelyének egyik órája után, ahol a leendő újságírók interjúalánya Iványi Gábor volt.)

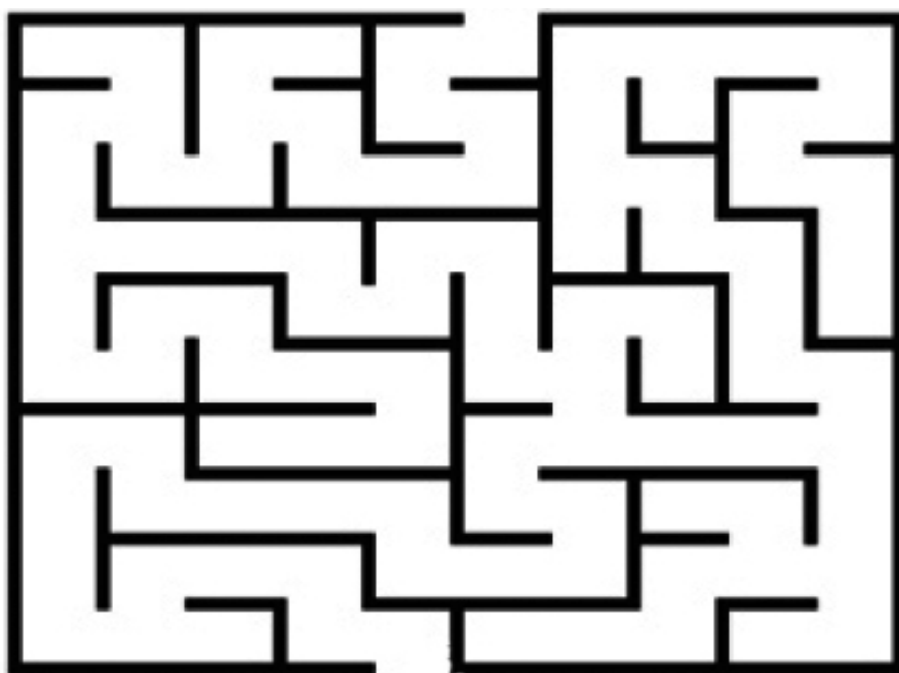
**Akinek a nyakát soha nem ölelte át
kisgyermeki kéz, akinek sohse mondta
gyermeki ajk: apám; aki soha nem remegett
a halál árnyékában egy gyermekért, aki soha
nem borult lelkében Isten elé a gyermek
megmaradásáért hálából, az olyan ember
törődéket kapott az érzések világából.
(Gárdonyi Géza)**

IFI SAROK

Apa és fia

Segíts Józsefnek és Jákobnak, hogy végre találkozhassanak!

Ha történetet szeretnéd jobban megismerni olvasd el a Bibliából 1 Mózes 37-50. fejezetét. Meghallgathatod az internetről a http://www.youtube.com/watch?v=y_bVIXMa2x0 címen, vagy megnézheted itt: <http://www.youtube.com/watch?v=jxGxn73CLoQ> a *József az álmok királya* című rajzfilmet.

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Mit Isten egykor réges-régen az ősatyáknak megígért

E kantáta (*Mein Seel' erhebt den Herren* – Lelkem most az Urat áldja, BWV 10) 1724. július 2-án hangzott el először Lipcsében. Szövege Mária dicsőítő énekén (Lukács 1,46-55) alapul. Az ismeretlen szövegíró a Magnificat sorait több helyen megtartja, másol át, dolgozza, kibontja, illetve további bibliai utalásokkal gazdagítja.

1. Korál (énekkar): Sodró lendületű, örömteli nyitótétel érzékelteti Mária boldogságát. A korál először a szopránban, majd az altszólamban hangzik el, mindkétszer trombitával megerősítve. E dallam nem más, mint a 9. zsoltártónus, amelynek eredete a zsinagógák istentiszteleteihez nyúlik vissza, innen került bizánci közvetítéssel a latin liturgikus gyakorlatba, majd vált a protestáns egyházakban Mária hálaénekének foglalatává: „Lelkem most az Urat áldja, és belsem örvendez megtartó Istenemben; mert Ő rátekintett szegény szolgáló leányára. Mert ím e perctől boldognak mond engem minden nemzetség.” (Liedemann Ákos fordítása. Világhálón meghallgatható: http://www.youtube.com/watch?v=tBzsRt4dOb8&list=PLEGKOC7mvop_lp-hvW26uRDM8oMBpDz1-)

2. Ária (szoprán): A nyitótétel lelkesültségét folytatja a *da capo* (A-B-A szerkezetű) szopránária. Mária alázatosságát Bach azzal is érzékelteti, hogy a középhézis végén a magas vonósok és az oboák elhallgatnak, mintegy mutatva Mária „eszköztelenségét”, aki szerényen beismeri, nem tudja megszámolni, kifejezni a vele történt sok jót: *Úr, Úr, Úr, erős, hatalmas ott fent, /Te, kinek neve mindig szent, / Mily csodás ím a Te minden műved! / Rám, nyomorultra ránéztél, / Te velem oly sok jót tettél, / Hogy azt nem vélem mérhetőnek.*

3. Recitativo (tenor): E tétel kilép az evangélium idejéből; a múltba („Szeret az Úr, azért nincs még végünk...” Jeremiás siralmi 3,22-23) és a jövőbe tekint („Ezért mivel langyos vagy...” Jelenések 3,16). Bach dallama alig hagy kétséget afelől, mi lesz a sorsa a „sem hideg, sem hév, önző fennhéjázóknak” – szétszóródnak (*zerstreu'n*) mint a pelyva:

Oly jó és hú az Úr, / Hogy kegye megújul / És minden napon oltalmaz, / Így benne bízhat az, / Ki kegyelméből él, / Csak benne hisz és tőle fél; / Ám erős kézzel

feddi meg / Az életét / Annak, ki sem hideg, sem hév / A hitben, s önmagának él; / Ki dőrén s mint a vak / Él büszkén fennhéjázva csak, / Úgy szórja szét, mint port a szél.

4. Ária (basszus): A nyitó két ütem felkapaszkodó, majd hirtelen aláhanyatló (s mementóként még sokszor hallható) dallama tömören és érzékletesen foglalja össze az ária üzenetét: *Sok gögöset ledönt az Úr / Trónjáról s mind a porba hull; / A jámbor szívűt nagyra tartja, / S mint égen csillag, fényét szórja. / A gazdag nincstelen lesz majd, / Ki éhes, azt meg jóval laktat, / Jó volta miniket itt így tart, / És tőle bárki bőven kaphat.*

5. Kettős (alt, tenor): E varázsos szépségű duettben – az énekesek szólamai felett, az oboák és a trombita által megszólaltatva – ismét felcsendül a nyitótételben hallott korál; kapcsolatot vonva az Úr Ábrahám-nak tett ígérete és Mária csodás fogantatása között: „Mert nagy volt irgalmassága, / Ő segített szolgáján, Izráelen.”

6. Recitativo (tenor): A tétel *secco recitativó*ként („száraz”, kíséret nélküli énekbeszédként) kezdődik (Ígéret), majd – mintegy varázsütésre – a vonóskíséret éteri aurája ereszkedik rá (Beteljesedés): *Mit Isten egykor réges-régen / Az ősatyáknak megígért, / Azt valóra váltja népéért. / Mit Isten Ábrahám / Szolgája szerény sátrában járván / Ott esküvéssel mondott, / Az, hogy az idő bételt már, megtörtént. // Elterjedt ivadéka lenn, / Mint homokszem, / S mint csillag-sereg fönn az égen. / Megváltót égből adott, / És testesült az örök Ige önként, / Hogy ember-nemünket a bűn átkától mentse, / S a sáttán szolgaságából / Szabaddá szeretetből tegye; / Vésd észbe jól: / Az ige Isten kegyelméről szól.*

7. Korál: Mivel a kantátában az idősíkok egymásra vonatkozásának meghatározó szerepe van (az ősatyáknak, majd Máriának tett ígéret az üdvtörténet egészének összefüggésében), a Kis doxológia „mint kezdetben volt, most és mindenkor” szavai különös hangsúlyt kapnak, akárcsak a most harmadszor felcsendülő koráldallam: „Légyen dicsőség Atyának, Fiúnak / És Szentlélekistennek, / Úgy, mint kezdetben volt, most és mindenkor; / Legyen mindörökkön örökké, ámen.”

Göncz Zoltán

INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL

A szegedi iskola beszámolója

Iskolánk (teljes nevén *Wesley János Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Előkészítő Szakiskola, Speciális Szakiskola, Szakközépiskola*) a dél-alföldi régióban található, Szegeden, két külvárosi telephelyen. Pedagógia programját, napi teendőinket, éves munkánkat, hagyományainkat és oktatási-nevelési küldetésünket alapvetően határozzák meg az alábbi tények: a 160 körül mozgó ideai tanulói létszám mintegy tíz százalékát autista tanulóink alkotják. Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulóink aránya az összlétszám tekintetében összesen mintegy 66 százaléknyi. Beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink az előbbieket felett további 7 százaléknit tesznek ki. Az egyszer látványosabb, máskor kevésbé, többnyire pedig csendes, hétköznapi sikereinket pedig jó illusztrálja a következő blog-bejegyzés: „*Szerintem a karácsonyi jótékonyági akcióban az iskolát is nevezni kellene, hiszen sok sérült gyereknek ad támogatást és segítséget, amit más – 'normál' – iskola nem tud biztosítani*” – fogalmazott így egy, a munkánkba belelátó szülő.

És most idei (2012/2013) tanévünkről:

Az egyik, a szívünkhöz talán leginkább közelálló ballagó osztály a 10/C osztály volt az idén. A 10 fős osztály iskolánkban töltött negyedik tanéve után búcsúzott tőlünk az idei tanév végén. Az osztály négy éve működik szegregált osztályként: értelmileg akadályozott gyerekek, azóta fiatal felnőttek közössége ők. A ballagó diákok között 5 fő Down-kóros tanulótól váltunk el június 15-ei ballagásunk alkalmával. Osztályfőnökük az első három évben Rigóné Técsy Tamara, majd az utolsó tanév során Altörjay Tamásné gyógypedagógus volt.

A tantárgyaik között az alábbiakat találhatjuk: ábrázolás-alakítás, számolás-mérés, olvasás-írás, szociális munka, társadalmi ismeretek, életvitel, tánc és dráma, környezetismeret, testnevelés.

További útkjéről: az osztály nagy része, 6 fő a szegedi Fogyatékosok Nappali Intézményében folytatja intézményi-közösségi életét 2013 szeptemberétől.

Ketten közülük Mórahalomra mennek tovább, napközis intézménybe, szintén tanulmányaik intézményi folytatása nélkül.

Egy fő munkába áll, zöldséges mellett lesz kisegítő alkalmazott lakóhelye közelében, Szegeden. Egy fő pe-

dig bördíszműves-képzést kezd meg a szegedi József Attila Szakiskolában.

A 10/C osztály viszonylagos homogén és speciális összetétele ellenére az emberi kapcsolatok terén teljes mértékben integrálódott iskolánk életébe, rengeteg szeretet és odafigyelés mozdult meg erőterükben minden programunkon, amelyekben ők is aktív szerepet vállaltak négy éven keresztül.

Ez az osztály volt az egyik résztvevője és célcsoportja is iskolánk egy projektjének, amely a szociális érzékenyítést tűzte zászlajára küldetéseként. A közismert kereteken belül zajló szakközépiskolai oktatás-nevelésben résztvevő tanulóink, a nappali képzésű 12/A – szintén ebben a tanévben ballagó – osztály évek óta szoros emberi és munkakapcsolatban áll a 10C osztály közösségével.

12/A osztályunk – 10 fő ballagott május elején, és tesz közép szintű érettségit ebben a nyári érettségi időszakban – oktatásában szerepel – választható érettségi tárgyként is – az oktatási alapismeretek komplex tantárgy, amelyben pedagógiai és pszichológiai ismeretek és gyakorlatok szerepelnek, így aztán a két osztály folyamatos fizikai egymásmellettsége és lelki közelsége emberi és „kisszakmai” fejlődésük szempontjából egyaránt hasznosnak és életre szólónak bizonyult mindkét közösség tanulóinak. 12/A előmenetelének első számú letéteményese Kardosné Nagy Mariann tanárnő volt.

A szakközépiskolai érettségit tevő osztályból a tanulók többsége OKJ-s szakmák felé tájékozódik, a már döntést hozók választásai között szerepel a pék, a masszőr, a bolti eladó, a grafikus, a csecsemő- és gyermekgondozó, a szállítmányozó szakma, de van, aki most éppen a tengeren túlra készül. Az osztály középszintű érettségiket tesz május és július hónapok között, ami tanulóink és tanáraik esetében és számára egy hatalmas kihívás, ugyanakkor nagyon nagy munka utolsó felvonását jelenti egyben.

A harmadik ballagó osztályunk a nyolcadik évfolyam közössége, Dr. Csapné Havasi Ágnes tanárnő tanítványa. Közülük többen egy pályázati drámaképzés résztvevői voltak ebben a tanévben, de tavaly nyáron már szerepeltek a MET szegedi, városi, holokauszt-napi, emlékező istentiszteletén, korábban pedig hajdani lel-

készeinknek emléket állító tisztelgő összeállításainkban is szerepeltek a Bokor utcai imaházban. Nyolcadikos továbbtanulóink választásai között szerepel egészségügyi, élelmiszeripari, kereskedelmi és vendéglátó-ipari szakma, de erdészeti, műszaki és kézműves pálya is.

Legszebb és legmozgalmasabb hagyományaink közé tartozik az Iskolakerülők napja (szeptember, első tanítási hetünk vége), az Őszi Természet/Sport és Egészségünne (október-november), a Wesley Kulturális Gála (általában tavasz, idén a vizsgáink miatt korábban, február vége), a mindig szép Betlehem-játékos Karácsonyünne, a Költészet és a Magyar Kultúra napok, a rendhagyó történelemórák, vagy – hagyományteremtésként – az idén első ízben megrendezett, nagyon családias, de megható szalagavató diákbál, illetve az első alkalommal megrendezett Móra-nap. Ez utóbbi különlegességét iskolánk szegedisége adta, és annak a felvállalása egyben, hogy ennek a szegediségnek az egyik meghatározó ízét és szellemiségét szerettük volna megmutatni társintézményeink tanulóinak és pedagógusainak Móra Ferenc szellemi és lelki örökségének összegző bemutatásával. Így fogadtunk május 25-én közel 250 vendéget – 100 felnőttet és 150 gyermeket – a vásárosnaményi kistérségből, Budapestről és Dunaujvárosból, Orosházáról és Szegedről.

Saját és a MET Egyházzal közös programjainkon olyan személyiségekkel dolgozunk, alkotunk és alkotunk véleményt közösen, mint Székelyi József, Vészits Andrea, Orsós Zsolt, Altorjay Tamás művész úr, Dr. Péter László, irodalomtörténész vagy a fiatal színész, Sorbán Csaba.

Tanulóink pedig országosan ismert úszók, a szegedi Down-világnapi rendezvény állandó meghívott előadói, európai, országos és megyei ismertségre szert tett citerások, az E-twinning program résztvevői, diákújságunk alkotó költői, reneszánsz, klasszikus és néptáncosok, de akik például a díszletek készítői is kulturális gálánkra készülöben.

Ők azok, akik a felnőttek világához hasonlóan „Másképpen, de egyformák”, ahogy hirdettük idej gálánk mottójában. Így, velük, a gyerekekkel, szülői munkaközösségünk segítségével, munkatársaink hozzáértésével, technikai dolgozóink nélkülözhetetlen munkájával, de Szeged-Szentmihály és Klebelsbergtelep elfogadó, segítőkész közösségének támogatása mellett szeretnénk továbbra is a közös sikerekben egyéni, gyermeki sikereket szolgálni, támogatni és előmozdítani.

*Konkoly László magyar tanár
(Trócsányi Anna igazgató jóváhagyásával)*

KALENDÁRIUM

(Folytatás a 2. oldalról)

Augusztus 20. – István, az első magyar uralkodó és az államalapítás ünnepe

„...És monda nékik: Kie ez a kép és a felírás? Azok pedig mondták neki: A Császáré. És felelvén Jézus, mondta nékik: Adjátok meg a mi a Császáré, a Császárnak, és a mi az Istené, az Istennek. És elálmélkodának ő rajta...” (Márk 12,16-17)

A magyar államalapítás ünnepe hazánk egyik legrégebbi nemzeti ünnepe, az első magyar király, Szent István uralkodásának és az ország valódi európai állammá és hatalommá válásának ünnepe. Eredetileg augusztus 15-ére – István király törvénykezési napjának és egyben halálának évfordulójára – eső ünnep, 1083 óta kerül augusztus 20-án megrendezésre Szent László király rendelete nyomán, hiszen ezen a napon avatták szentté az első uralkodót.

Augusztus 29. – Keresztelő Szent János vértanúságának feltételezett emléknapja

„...És ennek a Heródiásnak a leánya bement és táncolt, és megtetszett Heródesnek és a vendégeknek, mondta a király a leánynak: Kérj tőlem, a mit akarsz, és megadom néked. És megesküdött neki, hogy: Bármit kérsz tőlem, megadom néked, még ha országom felét is. Az pedig kimenvén, mondta az ő anyjának: Mit kérjek? Ez pedig mondta: A Keresztelő János fejét. És a királyhoz nagy sietve azonnal bemenvén, kérte őt mondván: Akarom, hogy mindjárt add ide nékem a Keresztelő János fejét egy tálban. A király pedig, noha igen megszorodott, esküje és a vendégek miatt nem akarta őt elutasítani. És azonnal hóhért küldvén a király, megparancsolta, hogy hozzák el annak fejét. Ez pedig elmenvén, fejét vette annak a börtönben, és előhozta a fejét egy tálban és adta a leánynak; a leány pedig az anyjának adta azt. A tanítványai pedig, a mikor ezt meghallották, eljöttek, és elvitték a testét, és sírba tették...” (Márk 6,14-29)

(Összeállította: KZ)

HÍRMOZAIK

Hatályba lép az egyházügyi törvény módosítása

A módosított egyházügyi törvény augusztus elsején hatályba lépő új szabályozása szerint minden vallási közösség használhatja majd az egyház megnevezést.

A parlament június 26-án szabályozta újra az egyházként való elismerés rendjét, miután az Alkotmánybíróság (Ab) az egyházi törvény több rendelkezését is megsemmisítette. A 237 igen szavazattal, 72 nem ellenében elfogadott új szabályok szerint minden vallási közösség használhatja majd az egyház megnevezést. Az egyházi törvény módosítása kimondja: vallási közösségek Magyarországon vallási tevékenységet végző szervezetek és bevett egyházak lehetnek. Utóbbiak az Országgyűlés által elismert egyházak, míg a vallási tevékenységet végző szervezeteket a Fővárosi Törvényszék veszi nyilvántartásba.

A bevett egyházként való elismerés kritériumai között szerepel egyebek mellett a legalább százéves nemzetközi működés, ennek hiányában pedig az, hogy az adott vallási szervezet legalább húsz éve szervezett formában, vallási közösségként működjön Magyarországon, és az ország lakosságának 0,1 százalékát elérő taglétszámmal rendelkezzen. A szervezettel szemben nemzetbiztonsági kockázat nem merülhet fel. Új feltétel a közösségi célok érdekében való együttműködés.

A vallási tevékenységet végző szervezet egyházkénti elismerését a szakminiszternél kell előterjeszteni, akinek az eljárásba szakértőket is be kell vonnia. Ezt követően a tárcavezető továbbítja állásfoglalását az Országgyűlés vallásügyi bizottságának, amely előkészíti az erről szóló parlamenti javaslatot, a Háznak pedig 60 napon belül kell döntenie. Az egyházkénti elismerés menetének részletszabályai szerint a vallásügyi, valamint a nemzetbiztonsági bizottság is kap feladatot az elismerési eljárásban, mielőtt a Ház meghozza döntését.

Azok a vallási szervezetek, amelyeknek az Országgyűlés nem biztosít bevett egyházi státust, kérhetik a parlamenti határozat felülvizsgálatát az Ab-tól. A mostani törvénymódosítással ugyanis változik az Ab-törvény is, megteremtve az Országgyűlés döntésével szembeni jogorvoslat lehetőségét. Így az Ab felülvizsgálhatja az egyházkénti elismerést elutasító parlamenti határozatot – az érintett szervezet indítványára. Továbbra is adott azonban az elutasított kezdeményezés egy évvel későbbi ismételt megin-

dításának lehetősége. Egy módosítással rögzítették a törvényben, hogy a hitéleti oktatás költségeit az állam biztosítja.

(Forrás: www.hvg.hu)

Egyházügyi törvény és a MET

Az egyházügyi törvény elfogadásával jogfosztottá vált Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) a lelkipásztori működés részének tekinti a közvetlen karitatív munkát – mondta el Iványi Gábor. A MET vezető lelkésze szerint elsősorban „nem prédikálni kell”, hanem gyógyítani, etetni és segíteni a szegényeket és az elesetteket. „Az elsődleges cél, hogy az emberek jólakjanak, ne fagyjanak meg és legyen cipő a lábukon, legfeljebb nem veszünk bútort, nem újítjuk fel a kápolnát” – közölte Iványi, akinek jogfosztott felekezete több millió forintnyi állami normatívától és a hívek által felajánlható, egyszázaléknyi SZJA-felajánlástól esett el. Pedig iskoláikban 3200 mélyszegénységben élő gyereket oktatnak, szállót és kórházat működtetnek a fővárosi hajléktalanoknak, valamint több idősothont is fenntartanak. „Aki tisztességesen látja el a szegényeket, tudja, hogy az adományokból soha nem marad semmi feleslegesen elkölthető” – tette hozzá a lelkész.

(Forrás: www.nepszava.hu)

Énekeink az interneten

Az összes Dicséret kottája megnézhető a világhálón, a MET honlapján: <http://www.metegyhazi.hu/>

A honlap baloldalán (a „Gyülekezetek” alatt) található „Dicséret”-re kattintva lehet megnyitni a gyűjteményt. (Az első 270 dicséret meg is hallgatható.)

Augusztustól minden hónapban 1-1 új énekkel bővül a MET szentének-gyűjteménye. Ezek az interneten a Dicséret legvégén nézhető-hallgathatók meg. Az augusztusi új ének (534-es sorszámmal) az „Áldj meg minket, Úristen!” lesz.

Holland önkéntesek

Idén is segítséget kapunk a Hulp Oost Europa (HOE-Segítsd Kelet-Európát) szervezésében érkező önkéntes fiataloktól. Az elmúlt évek során több százan fordultak meg nálunk. Idén augusztusban három csoport érkezik majd, hogy Budapesten a Wesley Kincsei iskolában és a hajléktalan szállón, valamint nyíregyházi kápolnáinkban végezzenek munkát.

A szervezettől júliusban kamionnyi adomány is érkezett, főleg ruházat és iskolabútor.

NYÁRI TÁBOROK – 2013

Aug 1 (Cs) -8 (Cs), Hejce: fiatal felnőtt és családos
Aug 9 (P) - 16 (P), Hejce: zenei tábor
Augusztus 16 (P) -18 (V), Nyíregyháza: csendes napok

Idén nyáron megtartjuk hagyományos nyári táborainkat Hejcén, hosszú évek óta változatlan áron.

Gyerek, tanuló: 20 ezer Ft/tábor

Felnőtt: 25 ezer Ft/tábor

Családos tábor díjai: 0-3 éves korig 300 Ft/nap, 3-16 éves korig 1200 Ft/nap, felnőtt: 1800 Ft/nap.

A táborok költsége (az oda- és visszautazáson kívül) minden, a tábor programjához kapcsolódó költséget tartalmaz.

Jelentkezni, érdeklődni a helyi lelkészeknél vagy központunk elérhetőségein lehet.

Cím: Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, Budapest, Dankó u. 11. 1086

E-mail: metegyhaz@wjlf.hu Tel.: (06-1) 210-58-36

Táboraink közös vezérfonala: **Megbocsátás, bűnbánat, bocsánat**

„Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”.

A nyíregyházi csendesnapokra jelentkezni Jónás Miklós helyi lelkésznél lehet jelentkezni, augusztus 12-ig. E-mail: met.nyiregyhaza@gmail.com, Tel.: (42) 506-042 Cím: Nyíregyháza, Bessenyei tér 10. A programról bővebben itt olvashatnak majd: www.metkapolna.hu, www.metegyhaz.hu és Facebook oldalunkon.

Adományozás

Hálás köszönet az adományokért! Ha munkánkat, működésünket segíteni szeretné, megteheti sárga csekken, vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznap 8 és 16 óra között), e-mail: metegyhaz@wjlf.hu. Bankszámlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja! Amennyiben nem szerepel ott semmi, fenntartási kiadásokra fordítjuk az összeget. Köszönjük!

Képes beszámolók

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálják bennünket a Facebook-on is.

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

*

ÉLMÉNY

A gönci prédikátor nyomában

Pár napja megadatott, hogy életemben először eljus-sak Vizsolyba, a magyar kultúra bölcsőjébe. Talán nem túlzás így aposztrofálnom a helyet. Szinte zarándoklat volt számomra az egész út. Az az igen szép, természeti környezettel megáldott út, amely Vizsolyig vitt Kossuth apánk faluján keresztül.

Ez az út, ez a táj, ha mesélni tudna – gondolkodtam el –, mert bizony annyi, meg annyi történelmi esemény és múltbéli személyiség emléke parancsol itt megállást a ma emberének...

S valóban, szeretett hazánk ezen csücske jelentős örökséggel bír, tiszteletre int. Egykor ősi huszita vidék, az európai reformáció fontos előzményeinek sok tanúja fordult meg errefelé, számos prédikátor lába érintette e földet, s többen hirdették az igét az itt élő népek között. Mondhatni, méltó utódjukként emelkedett ki innen az első teljes magyar nyelvű Biblia életre keltője, Károli Gáspár.

Az az alázatos „szőlőmunkás”, aki miután kerek 450 esztendeje a török csapáson mélázva papírra veti a „Két könyv minden országnak és királyoknak jó és gonosz szerencséjöknek okairól” -t, majd a „Micsoda jelenségekből esmerhetjük meg, hogy az Istennek ítéleti közel vagon?” -t, törve fejét, tördelgetve ujjait, jó pár álmatlan éjszaka után mégiscsak arra az elhatározásra jut, hogy az 1586. évben belefog élete legnagyobb, legjelentősebb munkájába.

Hosszú ideig tartó, lelkiismeretes fordító tevékenységével – amelyben természetesen segítői is akadtak – 425 esztendővel ezelőtt, 1588 őszére készül el. Sokat fohászkodik vállalkozása közepette, hogy az Isten csak addig éltesse, amíg a Bibliát széles körben közreadhassa. Megvalósul. Nagylelkű pártfogói – miután Károli pontot tesz a fordítás végére – megalapítják hazánk egyik legrégebbi könyvnyomdáját Vizsolyban, hogy abban a gönci prédikátortól fordított Bibliát ki-nyomtassák. Négy prés segítségével Németországból lévő betűkkel, lengyel földről származó papírlapokra nyomtatnak a mesteremberek. A 2412 oldal terjedelmű, s mintegy hét-nyolcszáz darabos példányszámú vizsolyi Bibliának az első kiadás során igencsak nagy lesz a keletje. Nem hiába, hiszen hosszú-hosszú évszázadokat kellett várni arra, hogy saját nyelven, az egyszerű halandók is kezükbe vehessék azt. Forradalmi ennek a gönci „szent” embernek és nyomdász-barátainak a

tette. Eképpen fogalmazott előszavában Károli: „Nemcsak azt akarja Isten, hogy papok olvassák a Szentírást és a község azoknak a szájából hallja – hanem azt is akarja, hogy az Ó- és Újtestamentum könyvei minden nemzetségnek nyelvén legyenek és azokat olvassák, hányják-vessék mindenenk, szegények, gazdagok, kicsinyek, nagyok, férfiak és asszonyok. Mert az Isten egyaránt minden rendbéli embereket akar üdvözíteni. Azért nemcsak a templomban hallgassátok azt mit mondunk, hanem mikor otthon vagytok is, a Szentírást olvassátok.”

Amikor e ma is aktuálisan intő sorokat Vizsolyban pár napja elolvastam, bizony elgondolkodtam. Elgondolkodtam, mert egyes felmérések szerint a Biblia ma is a világ egyik legkelendőbb könyve, ugyanakkor a legkevesebbet forgatott könyvek egyike is. Sokan megvásárolják, felteszik a polcra odahaza, s egyszer sem, vagy csak alig nyitják ki, valamint igen kevés vallásos ember gyakorolja igazán a napi bibliaolvasást is.

Pedig Károli „beszédese” évszázada, s a Károli-féle „bibliás” szándék máig ható példa – lehetne. Mert a Biblia a ma könyve is! (Hacsak nem leginkább az!) Több, korunkra is értelmezhető aktualitása tanulmányozására sarkallhatnak mindnyájunkat! Ejj, szegény Károli, de kellenél te újból közénk...

Az öreg gönci prédikátor azon túl, hogy Bibliájával hozzájárult az egységes magyar nemzeti műveltség alapjainak megteremtéséhez, igazán példás lehet azért is, mert kiváló szervező is volt – gondoljunk csak az életéből ismeretes, zsinati szerepléseire, szilárdságára. De nemcsak szervezőként és kiváló szónokként állta meg a helyét ez a kiváló ember, hanem – mondhatni mai szóval – népművelőként is. Buzgó művelőjeként, illetve vezetőjeként közösségének mindenre és mindenkire volt gondja. Többek közt patronálta a fiatalokat, tanácsokkal látta el őket. Kiterjedt ismeretségekkel, kapcsolatokkal is rendelkezett. Ékes bizonyítéka ennek például két, külhonba okulni készülő magyar diák beajánlásáról fennmaradt levele Wittenbergbe, a lutheránus város tanácsához. Gönci gyülekezetének pásztoraként – a tűzvészt követően – óriási erővel, előteremtve minden feltételt, a templom újjáépítésén és új harang öntetésén is szorgoskodott. Igazán aktív, csupa-szív, küldetéses protestáns volt. Emléke joggal maradt fenn! Sirjára ma sem tudunk virágot helyezni, mert annak pontos helye sajnos nem ismeretes, de talán a legnagyobb tisztelet feléje az lehet, hogyha a Bibliát mind többen, mind gyakrabban kezükbe vesszük, s nemcsak olvassák, de megértik, s annak igazságait „modern Károliként” továbbadják. Ma is nagy feladat!

Kerecsényi Zoltán

ÉLET ÉS IRODALOM

István király, mint apa intelmei fiához, Imre herceghez

- részletek -

„...Mert az atyák azért atyák, hogy fiaikat gyámolítsák, a fiak pedig azért fiak, hogy szüleiknek szót fogadjanak. Aki atyjával szemben áll, Isten ellenségének áll. Mert minden engedetlen Istennel áll szemben. És az engedetlenség szelletje a korona virágait szórja szerte. Az engedetlenség valójában pestis az egész királyságban. Ezért, kedves fiam, apád rendeletei, vagyis az én rendeleteim, mindig legyenek szemed előtt, hogy szerencsédet mindennütt királyi gyeplő igazgassa. Az én szokásaimat pedig, melyekről látod, hogy a királyi méltósággal összeférnek, a kétkedés minden béklyója nélkül kövessed. Mert nehéz lesz megtartani e tájon királyságodat, ha szokásban nem

utánzod a korábban királykodó királyokat. Mely görög kormányozta a latinokat görög módra, avagy mely latin kormányozta a görögöket latin módra? Semelyik. Ezért hát kövesd szokásaimat, a tieid közt kimagasló így leszel, s az idegenek dicséretére szert így teszel.”

*

„...A türelemről így beszél Pál apostol: „tanúsítatok mindenki iránt türelmet.” És az Úr evangéliumban: „Ha [türelemmel] kitartotok, megmentitek lelketeket.” Ehhez tartsd magad, fiam: ha becsületet akarsz szerezni

királyságodnak, szeresd az igaz ítéletet; ha hatalmadban akarod tartani lelkedet, türelmes légy. Valahányszor, kedves fiam, ítéletet érdemlő ügy kerül eléd vagy valamely főbenjáró bűn vádlottja, türelmetlenül ne viselkedjél, esküvel se erősködjél, hogy megbünteted; bizony ez ingatag lenne és mulandó, mert a bolond fogadalmat megszegi az ember; és ne ítélkezz te magad, nehogy királyi méltóságodban a hitvány ügyben forgolódva folt essék, hanem az efféle ügyet inkább bírákhoz utasítsd, az ő megbízásuk, hogy törvény szerint döntsenek. Óvakodj bírónak lenni, ám örülj királynak lenni s neveztetni. A türelmes királyok királykodnak, a türelmetlenek pedig zsarnokoskodnak. Ha pedig egyszer olyasvalami kerül eléd, amelyben ítéletet hozni méltósággal összefér; türelemmel, irgalommal, esküdözés nélkül ítélkezz, így lesz majd koronád dicséretes és ékes.”

*

„...az egy nyelvű és egy szokású ország gyenge és esendő. Ennélfogva megparancsolom neked, fiam, hogy a jövevényeket jóakarattal gyámolítsd és becsben tartsd, hogy nálad szívesebben tartózkodjanak, mintsem másutt lakjanak. Ha pedig le akarnád rombolni, amit építettem, vagy szét szórni, amit összegyűjtöttem, kétségkívül igen nagy kárt szenvedne országod. Hogy ez ne legyen, naponta nagyobbítsd országodat, hogy koronádat az emberek nagyságosnak tartsák.”

*

„...A folytonos imádkozás: a bűnöktől megtisztulás és feloldozás. Te pedig fiam, valahányszor Isten templomához járulsz, hogy Istent imádd, Salamonnal, a király fiával, magad is király lévén, mindig mondjad: „Küldd le [Uram, a bölcsességet] szent egedből, dicsőséged trónjáról, hogy munkámban velem legyen és segítsen, és így fölismerjem, mi kedves a szemedben [minden időben].” És ismét: „Uram, Atyám, életemnek Istene, ne hagyj engem álnok gondolatban, az én szemeimnek ne adj kevélységet és a gonosz kívánságot távoztasd el tőlem, Uram. Vedd el tőlem a testnek kívánságait, és a tisztátalan és esztelen léleknek ne adj engem, Uram.” Ezzel az imádsággal fohászokodtak hát a régi királyok, te is ugyanezzel fohászokodj, hogy Isten minden vételked eltörlésére méltasson, hogy mindenki legyőzhetetlen királynak hívjon. Imádkozz azért is, hogy a tétlenséget, tunyaságot elkerültesse tőled, megajándékozzon az erények összességének segedelmével, s így legyőzhesd látható és láthatatlan ellenségeidet. Hogy valamennyi alattvalóddal együtt gondtalanul, ellenséges támadásoktól nem háborgatva, békében végezhesd életed pályáját.”

*

„...Légy türelmes mindennekhez, nemcsak a hatalmasokhoz, hanem azokhoz, akik nem férnek a hatalomhoz. Azután légy erős, nehogy a szerencse túlságosan felveszen, vagy a balsors letaszítson. Légy alázatos is, hogy Isten felmagasztaljon most és a jövőben. Légy majd mértékletes, hogy mértéken túl senkit se büntess vagy kárhoztass. Légy szelíd, hogy sohase harcolj az igazság ellen. Légy becsületes, hogy szándékosan soha senkit gyalázzal ne illess. Légy szemérmes, hogy elkerüld a bujaság minden büztét, valamint a halál ösztönzőjét.”

Ady Endre -

Proletár fiú verse

Az én apám reggeltől estig
Izzadva lót-fut, robotol,
Az én apámnál nincs jobb ember,
Nincs, nincs sehol.

Az én apám kopott kabátú,
De nekem új ruhát veszen
S beszél nekem egy szép jövőről
Szerelmesen.

Az én apám gazdagok foglya,
Bántják, megalázzák szegényt,
De estére elhozza hozzánk
A jó reményt.

Az én apám harcos, nagy ember,
Értünk ad gögöt és erőt,
De önmagát meg nem alázza
A pénz előtt.

Az én apám bús, szegény ember,
De ha nem nézné a fiát,
Megállítná ezt a nagy, földi
Komédiát.

Az én apám ha nem akarná,
Nem volnának a gazdagok,
Olyan volna minden kis társam,

Mint én vagyok.

Az én apám ha egyet szólna,
Hajh, megremegnének sokan,
Vigan annyian nem élnének

És boldogan.

Az én apám dolgozik és küzd,
Nála erősebb nincs talán,
Hatalmasabb a királynál is
Az én apám.

MI MONDTUK

Auschwitz aktualitásáról és a megbízhatóságunkról

A beszédek elhangzottak 2013. június 26-án a szegedi Nagyállomáson a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség és a Wesley János Lelkészképző Főiskola által szervezett megemlékezésen.

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a kedves jelenlévőket, akik velünk együtt fontosnak tartották, hogy megemlékezésünkön részt vegyenek.

„Meg lehet-e bízni a rémületünkben, a bűnvallomásunkban – amiatti szégyenünkben, hogy Auschwitznak hátat fordítva élünk és imádkoztunk, meg lehet e bízni abban, hogy iszonyattal tölt el a náciak [és Magyarországi kiszolgálók] gyilkos zsidóellenességével titokban vagy egyenesen nyíltan vállalt cinkosságunk, abban, hogy megrémiszt, mennyire részvételenül taszítottuk halálos magányba, mi (...) a zsidó népet és azt a néhány embert, aki a pártjukra állt közülünk?” – teszi fel a kérdést Johann Baptist Metz, korunk jelentős keresztény teológusa.¹

Egy másik szintén jelentős keresztény gondolkodó, Friedrich-Wilhelm Marquardt² azt tartja, hogy az Auschwitz aktualitásáról való elmélkedést nemcsak az auschwitz-i túlélők és leszármazottaik emléke és jelenléte indokolja, hanem az a fejlemény is, hogy a jelenlegi társadalom, benne a keresztény egyházak és a keresztény vallásgyakorlók, mivel Auschwitz egész jelentőségével valójában nem néztek szembe, válaszfalat húztak maguk és a múltban lejátszódott szörnyűségek közé, nem mérték fel Auschwitzban betöltött szerepük horderejét, így a vele kapcsolatos bűnrészességet illetően nem is vállalhattak felelősséget. Ennek a kötelezettségüknek a tudatos, vagy a tudattalan-akaratlan elhárítása miatt Auschwitz mindmáig aktuális maradt számukra.

¹ Vö.: Johann Baptist Metz: „Auschwitz után”. *Részlet a szerző Memoria passionis. Veszélyes emlékezet a pluralista társadalomban (2006) című könyvéből...* Vigilia 73. (2008) <http://www.vigilia.hu/regihonlap/archiv.html> (Letöltés: 2013-07-25)

² Friedrich-Wilhelm Marquardt: Christsein nach Auschwitz, in.: Friedrich-Wilhelm Marquardt – Albert Friedlander: Das Schweigen der Christen und die Menschlichkeit Gottes. Gläubige Existenz nach Auschwitz, Kaiser Traktate, München 1980. 9-35.

Ahhoz viszont, hogy a társadalom, benne a keresztény vallásgyakorlók szembesülhessenek múltjukkal, a teológus szerint „engednünk kell, hogy mélyen belénk hatoljon az a szörnyűség, ami Auschwitz volt”. A bűnrészesség valamennyiünket terhel – akár tudunk Auschwitzról, akár nem –, ugyanis Auschwitznak a jelenléte az „apák vétkét” nem elfedezi, hanem felelősségünknek a fölerősítésével valamennyiünket büntársá tesz az áldozatokkal szemben.

Mindkét fölvetés alapja egyazon problémának a megfogalmazása: mi keresztények, vagy magyarok, vagy magyar keresztények lehetünk-e hitelesek, miközben (akár most is) megemlékezünk az országunkban 69-évvél ezelőtt bekövetkezett tragédiáról?

Az említett teológusok esetében kézenfekvőnek tűnik, hogy a feltett kérdésre válaszolva kimondjuk: sajnos nem. Még (mindig) nem.

Ugyancsak Marquardt-tal fogalmazva azt kell látnunk, hogy

1. a társadalom, és benne sok keresztény vallásgyakorló nem kíván szembesülni a holokauszt szörnyűségével. S mivel elkerülik azokat, akik számára a felelősségteljes megemlékezés fontos, ezzel a megemlékezők hitelességét már kétségbe is vonták.

2. sokan az áldozatok vagy hozzátartozóik közül érthető módon elkerülik azokat, akik megemlékeznek, mert lehet-e hiteles az, aki a megemlékezők és gyászolók közül a tettes leszármazottjaként (és a társadalom számára eleve hiteltelenné válva) van jelen?

Talán most azt is mondhatjuk, hogy a keresztény megemlékező számára nem is az a cél elsődlegesen, hogy hitelességét bizonygassa, sokkal inkább, hogy tanulja és tanolja, és újra tanulja, hogy nem a vallomása teszi hitelessé, hanem az együttléte a megsebzettekkel. Együttléte az áldozatokkal, leszármazottaikkal és együttléte a valamennyiünk büntudatával, és büntudatunkat hordozó (vagy elutasítgató) leszármazottainkkal és együttléte azzal a közös elszánásunkkal, hogy tanulni szeretnénk, együtt gondolkodni azokkal, akik áldozataul váltak a 20. század és az azt megelőző korszak

kok félelmének, gyűlöletének, ápolt tudatlanságának és előítéletének, féktelen és gyakorta vallásos uszításának, játékos megbélyegzésének és mindezek Auschwitzban föltáruuló tragédiájának. Meg akarjuk tanulni, hogy emlékezés, vagy megemlékezés nélkül elmene-külünk a jelenből, így a jövőnket már eleve elhárítva, már meg is terheltük, azt az utódaink számára már meg is nyomorítottuk.

Azért vagyunk most itt együtt, mert szeretnénk komolyan venni a hitelességünknek a problémáját. Hogy együtt tanuljunk hitelesnek lenni. Akkor is, ha a pad, amiben ülünk, olykor nagyon magányos. De ez a (hiteletlen) magány mégsem lesz fojtogató azok számára, akik az emlékezésből *részt* akarnak a maguk számára. Külön köszönet Dr. Lednitzky Andrásnak, a Szegedi Zsidó Hitközség elnökének és képviselőjének, hogy most velünk emlékeznek, mert ezzel hozzájárulnak, hogy valóban tanulhassunk – hitelesnek lenni.

íj Iványi Gábor, a MET szegedi körzetének lelkésze

Tisztelt Emlékezők!

Időben szeretnék szólni! Talán meghallják a városatyák!

Jövőre lesz Löw Immanuel, Szeged egykori tudós rabbija halálának 70. évfordulója. De más évforduló is kapcsolható Löw nevéhez: 160 éve született, 140 éve prédikált először Szegeden, 135 éve, a szegedi nagyárvíz évében született meg a gondolata, hogy új zsinagógát kell építeni Szegeden, s ezt az új zsinagógát, mely az ő útmutatásai alapján épült meg, idén 110 éve avatták.

S miért említem mindezt? Mert úgy vélem, hogy Löw Immanuel azon szegedi polgárok közé tartozik, aki legalább posztumusz meg kell kapja SZEGED DISZ-POLGÁRA címét. Ha a jelenlegi városatyák a fajvédő Gömbös Gyulától nem veszik el ezt a címet, ha az antiszemita, jogfosztó, kifosztó törvényeket meggyőződésből képviselő Teleki Páltól nem veszik el ezt a címet – tehát azoktól, akik elindítói voltak annak a megkülönböztető folyamatnak, amelynek áldozata lett sok százezer magyar állampolgárral együtt Löw Immanuel is – akkor legalább tegyenek egy gesztus lépést annak a Löwnek irányában, aki – bár sokfelé hívták a világban – ő szeretett városában maradt 90 éven keresztül.

Löw nem csak tudós és rabbi volt, hanem közéleti személyiség, sőt politikus is, hiszen a neológ izraelita egyházat képviselte az Országgyűlés Felsőházában 1927-től 1940-ig, amíg ki nem zárták a parlamentből. És tagja volt a szegedi közgyűlésnek, amíg ki nem zárták a közgyűlésből. Mert zsidó volt.

Kecskeméti Ármin makói főrabbi 1944 januárjában többek között az alábbi szavakkal köszöntötte Löw Immanuel 90. születésnapja alkalmából a régi zsinagógában:

*Szent-Györgyi Albert és Löw Immanuel, 1938
(www.szeged-sk.hu)*

„Löw Immanuel nemcsak a botanikának, hanem a sémi filológiának is világhírű nagyja. ... Szellemi egyetemesség, gazdag és mély kultúra tünteti ki prédikációit is. ... sziklára hulló pörölyütések voltak a szavai, midőn elmélkedett előítéletekről, balvéleményekről, erkölcsi és történelmi hazugságokról.”

Mindketten – Löw is, Kecskeméti is – a holokauszt áldozatává váltak. És velük együtt több ezren híveik is, és azok is, akiket a faji törvények alapján zsidónak minősítettek. Több mint négyszázezer embert deportáltak – faji alapon – az Auschwitz-Birkenau-i haláltáborba. Június 25-én, 27-én és 28-án közel kilencezer szegedi és Szeged környéki csecsemőt, gyermeket, asszonyt, férfit, idős, beteg embert szállítottak el, úgymond munkára. Munka helyett azonban többségükre a gázkamra várt.

Emlékezzünk az áldozatokra! De emlékezzünk a felelősökre is! Azokra, akik a döntéseket hozták, azokra, akik hagyták, hogy mindez megtörténjen, és azokra, akik végrehajtották!

A hűtlen város 1947-ben visszafogadta hamvait nemzetközi hírű tudósának, és fejet hajtott a többi áldozat emlékére.

Bízzunk abban, hogy a város jelenlegi vezetői VALAMENNYIEN a befogadó politikát tekintik példának, s elvetik azokat a jogfosztó, kifosztó, emberi méltóságtól megfosztó gondolatokat, amelyeket Gömbös vagy Teleki képviselt.

S talán jövő évben, ezzel tisztelegve a Szeged és Szeged környéki deportáltak, holokauszt áldozatok emléke előtt is, posztumusz Szeged város díszpolgára lesz Löw Immanuel.

Dr. Molnár Judit történész

Egyperces áhítat minden napra

Augusztus 1. csütörtök

„...Uram, Atyánk vagy Te, mi sár vagyunk és Te a mi alkotónk, és kezed munkája vagyunk mi mindnyájan.” (Ézs 64,7)

Ha az apaság fogalmáról gondolkodunk, nem kezdhetjük másnál, mint minden apák apjánál: az Örökkévaló Istennél, a Mennyei Atyánál. Akkor is tőle vagyunk, ha testünk anyaga a próféta költői szavai szerint csupán „sár”. A Biblia másutt is használja ezt az anyagot „formáltatásunk” érzékeltetésére. Olyanok vagyunk, mint az agyag a fazekas kezében, olyan formára és célra alakít, amilyenre Ő akarta (Ézsaiás 29,16, Jer 18,1 kk). A Teremtő viszonya azonban alkotásaihoz mégsem olyan, mint a művészé műveihez, hanem ahogy az Apa tekint gyermekeire.

Augusztus 2. péntek

„Mi Atyánk ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved.” (Máté 6,9)

A tanítványok kérték, hogy Jézus tanítsa meg őket imádkozni. A Mester egyszerű szavai először is arra figyelmeztetik őket: az imádság nem hivatali ügyintézés, ahol az összes közszolga főnöke elé járulunk, hanem az imádság családi ügy, melyben apánkkal lépünk kapcsolatba. De essék most itt a hangsúly a „mi” birtokos névmásra, ami felhívja figyelmünket arra, hogy a mennyben lakozó „családfő” nem saját külön apánk, hanem valamennyi embertársunk „felmenője” is. Ebből pedig az következik, hogy a testvéri felelősség gondolatát minden imádság élén tisztáznunk kell magunkban.

Augusztus 3. szombat

„Legyetek ti azért tökéletesek miként a ti Mennyei Atyátok tökéletes.” (Máté 5,48)

Úgy van rendjén, ha a gyerek a szüleitől tanulja meg, hogyan is kell a saját életét és a körülötte lévő világot kezelnie. Jó esetben a szülei a példaképei. Az említett, áhított tökéletesség nem jelent teljhatalmat vagy mindenképp felett való fölényt. Amiben az isteni tökéletességet követnünk kell, az éppen a családon belüli apai kiegyensúlyozottság. A jó szülő nem kivételezhet. Mindenkivel szemben következetes és elfogadó, egyformán szereti különféle gyermekeit. Mi sem viszonyulhatunk másként embertársainkhoz.

Augusztus 4. vasárnap

„Árváknak atyja, özvegyeknek bírója az Isten az ő szentséges hajlékában.” (Zsoltárok 68,6)

Nagy csapás, ha valaki fiatalon veszíti el a családfenntartót. Az árvák és özvegyek sorsa a világtörténelemben és irodalomban mindig a legszomorúbb történeteket ihlette. Éppen ezért a róluk való gondoskodás a legszentebb kötelességhez tartozott. Ma különösen azokat akarjuk vigasztalni, akik édesapjukat vagy édesanyjukat gyászolják. Az Úr közvetlenül vagy közvetve, de semmiképpen nem fogja elhárítani „apai” és „családfői” kötelezettségét.

Augusztus 5. hétfő

„Atyám! Ifjúságomnak te vagy vezére...” (Jeremiás 3,4)

Természetes dolog, ha egy gyermek példaképe az apja, de az is, ha a kamaszkor haladtával elolvad ez a tekintély, és a felnövekvő fiatal új példaképeket keres vagy megpróbál maga is mintává válni. Nem szükségszerű azonban a tagadás és szembefordulás. Mintha párbeszéd lenne ebben a fejezetben, hiszen nemcsak a boldog fiatal vallja meg, hogy Mennyei Atyját mesterének, vezetőjének tekinti, hanem az apa is bátorít (19), hogy gyermeke nevezze őt atyjának és ne tagadja meg az örökkévaló értékeket.

Augusztus 6. kedd

„Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened...” (Lukács 15,21)

A tékozló fiú története Jézus legszebb példázata a Mennyei Atya valóságos természetéről. Tizenkétszer fordul elő a szövegben az apa (atyá) szó, kiejti a száján az örökségét elherdáló fiú, az eseményről beszámoló szolga és a narrátor is. Különös dolog, hogy a kötelességtudó, megbízható idősebb testvér nem érzi szükségét ennek a bensőséges megszólításnak. Vajon nem különös-e, hogy bizalmasabb viszonyban áll a bűnös elveszett a Mindenható Atyával, mint a világi etikát diktáló, fölényes pozícióban lévő hatalmi státuszt birtokló mintapolgár?

Augusztus 7. szerda

„Ha én Atya vagyok, hol az én tisztességem?” (Malaکیás 1,6)

Jogos az Örökkévaló megbántott felvetése, hiszen az ókorban különösen, de egészséges körülmények között ma is a földi szülő tisztelete megkérdőjelezhetetlen. Messze elkerülnénk azt, aki apját vagy anyját szidalmazza, de talán fel sem kapjuk a fejünket, ha ezt az illető vitapartnere, ellenfele szüleivel vagy az Istennel szemben követi el. Romlott világ! Miért hagynád szó nélkül?!

Augusztus 8. csütörtök

„*Jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek.*” (Máté 6,8)

Vannak nyűgös gyerekek, akik nem is látnak más szü-leikben, csak olyan szolgákat, akik uruk óhajait lesik, és gondolkodás nélkül kiszolgálják minden szeszélyü-ket. Fontos megtanulnunk, hogy csapongó útkeresé-sünkben a Mennyei „Szülő” azokat az ötleteteket hajlan-dó finanszírozni, melyek jellemfejlődésünk és jövőnk szempontjából feltétlenül fontosak. De azokban meg-bízhatóan mellettünk áll.

Augusztus 9. péntek

„*...Ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek is a ti Mennyei Atyátok.*” (Máté 6,14)

Nem véletlen, hogy Jézus az apostolainak tanított Mi Atyánk kezdetű imából a megbocsátás kérdését emeli ki súlyos magyarázatával. Ha velünk szemben elnéző-ek, és nem kérjük rajtunk számon jóvátehetetlen téve-déseinket, az megkönnyebbülést okoz. Néha talán még tanulunk is belőle. Igen, ilyen céllal is gyakorolja Isten a kegyelmet. De ahogy Ő megbocsát, úgy kellene nekünk is készen állnunk az elengedésre.

Augusztus 10. szombat

„*Ha azért ti gonosz léteketre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti Mennyei Atyátok azoknak, akik kérnek tőle.*” (Máté 7,11)

Minden család úgy működik, hogy a kiskorúak meg-fogalmazzák igényeiket, és a gondviselő szülő teljesíti azt. A gyerekek ugyanis nem önellátóak. A példázat szer-int kérésük ésszerű is: halat, kenyeret, azaz a létfenn-tartáshoz szükséges dolgokat kérik. A jó apa mindezt vita nélkül biztosítja. A tanító szövegben szereplő „jó” minősítés a megfelelőt, a helyénvalót, a nélkülözhetet-lent jelenti. Ha egy ilyen óhaj és meghallgatása földi viszonylatban teljesen helyénvaló, mennyivel inkább igaz ez az ésszerű kérések vonatkozásában az ember és Mennyei Atyja között!

Augusztus 11. vasárnap

„*Legyetek azért irgalmasok, mint a ti atyátok is irgal-mas.*” (Lukács 6,36)

Lukács is feldolgozta a Hegyi Beszéd nagy kérdéseit, és foglalkozott többek között a tökéletesség fogalmá-val is. Az ő megközelítésében Jézus itt is egyértelmű-vé teszi, hogy azoknak, akik e földön másokról gon-doskodnak, követniük kell Isten részrehajlás nélküli jóakarátát. Így a (különösen a magát hívőnek hirdető) állami vezető vagy családfő nemcsak azokat szereti, azokkal tesz jót, azokról gondoskodik, akik őt szeretik, és engedelmeskednek neki, hanem azokkal is, akik a jóságot nem tudják vagy nem is akarják viszonzni. Így

a jézusi mintában az ellenség „szeretete” is valóságos értelmet nyer.

Augusztus 12. hétfő

„*...Ádám...nemzett fiát az ő képére és hasonlatosságá-ra...*” (1Mózes 5,3)

Isten, a Mennyei Atya a maga képére alkotta Ádámot, azaz az embert, Ádám pedig a saját képére szaporítot-ta utódait, valamennyiünket. Mit örököltünk? Sok-sok tehetséget, jó tulajdonságot, de azokat a gyengesége-ket is, melyek ősapánkat szembefordították a mennyei elvárással. Hordozzuk Ádám „ábrázatát”, és az Úr kegyelmi ígérete szerint Jézus Krisztus által kaptunk lehetőséget arra, hogy mégis visszaformálódjunk az is-teni vonások szerint és Általa képesek legyünk újra fel-venni „a mennyeinek ábrázatát”. (1Korinthus 15,49)

Augusztus 13. kedd

„*...Énókh egész életének ideje háromszázhatvanöt esz-tendő...Énókh Istennel járt...*” (1Mózes 5,23,24)

Az első nagy generáció, melynek utolsó tagja Noé, s ahol (éppen Énókh kivételével) majdnem mindenki közel ezer évet élt, hosszú földi pályafutásukról szin-te semmit nem tudunk. Legfeljebb azt, hogy utódokat nemzettek, és végül világukat az Úr bűneik miatt el-törölte. E sorban Énókh az, akiről valamivel többet és lényegesen mást is megismerhetünk, jelesül azt, hogy bármerre is haladt a világ, ő élete minden napján (teljes életében) az Úrral járt. Mint tudjuk, elragadtatott, de hatása mégis egyedülálló. Talán abban jut ez kifejezés-re, hogy fia Mathusélah (vagy ahogy mi nevezzük: Ma-tuzsálem) volt a földkerekség legtovább élő személye.

Augusztus 14. szerda

„*Bement...Noé és az ő fiai az ő felesége és fiainak fele-ségei övele a bárkába az özönvíz elől.*” (1Mózes 7,7)

Az Ige azt mondja, hogy abban a történelem előtti ősvilágban az egész emberiség romlott volt, „de Noé kegyelmet talált az Úr előtt” (6,8). Engedelmeskedett az isteni intésnek és évtizedeken át építette a bárkát, közben pedig nyilván családjával együtt elszigetelődött attól a világtól, amely élte a maga színes, hétköznapi életét. Nem lehet könnyű ilyen helyzetben családfőként és apaként megnyerni a fiatalokat egy olyan gondolat számára, amely csak a hit világában létezik, de nem mutatja a beteljesülés jeleit. Íme, egy apa, akinek hitbe-li döntését fiai nem tekintik rögeszmének!

Augusztus 15. csütörtök

„*...felvette Tharé...fiát...unokáját...menyét...és kiin-dultak együtt Úr-Kaszdimból...*” (1Mózes 11,31)

Talán a gyász – Tharé Hárán nevű fiának ismeretlen eredetű halála – az utolsó történés, amely arra ösztö-nözte a családfőt, hogy otthagyja az addig ismert vá-

rosi életet és messze vidékre költözzék övével együtt. Elképzelhetetlen volt, hogy ez az elhatározás csak rá vagy azokra vonatkozzék, akik önként belátták a döntés szükségességét. Természetes módon a közösség apraja-nagyja, férfiak és nők egyaránt útnak indultak. Tharé úgy marad meg az emlékezetünkben, mint aki tudta, mi az, ami veszélyezteti a család jövőjét. Homályosan látta is a célt, a Kánaánt, de nem volt elég ereje oda megérkezni, és nem tudta megfogalmazni, hogy mi, illetve ki az, amit vagy akit keres. Ha döntése nem is teljes, mégis hatalmas ösztönzés fia és utódai számára, akik majd megteszik a következő, a döntő lépést. Isten áldja meg azokat az eleinket, akik minden jóban határozottan támogattak bennünket akkor is, hogyha nem lehettek Isten teljes eszközei az örökkévaló célok felismerésében!

Augusztus 16. péntek

„...megáldatnak tebenned a föld minden nemzetségei.” (1Mózes 12,3)

Elérkezett a pillanat, amikor Ábrámnak tovább kellett lépnie arról a pontról, ameddig apja döntése alapján eljutott. Tharé ösztönösen indult el, Ábrámot pedig felszólította Isten, hogy menjen arra a földre, melyet Ő mutat neki. Sőt, úgy erősíti meg családfői (atyai) helyzetében, hogy Ábrámnak nincsenek még utódai. Az áldást azonban már ebben a helyzetében hordozza, még ha a beteljesülésben való hit mindennapi harcot jelent is számára.

Augusztus 17. szombat

„Mondta...Ábrám Lótnak: ne legyen versengés közöttem és közötted...hiszen atyafiak vagyunk. (...) válj el kérlek tőlem...” (1Mózes 13,8.9)

A gyermektelen Ábrám úgy tekinthetett elhunyt öccse, Hárán fiára, Lótra, mint saját gyermekére és későbbi örökösére. Most mégis kenyértörésre kerül sor. Apai feladat, amit oly nehezen oldunk meg mi szülők, mégis elkerülhetetlen, hogy a felnőtté érés pillanatában, amikor a fiatal ember a maga útjára lép vagy kellene lépnie, és már mindennapos a közös háztartásban a „versengés”, a tapasztaltabb, idősebb, döntésképesebb helyzetben lévő személynek, azaz az apának kell kulturáltan tisztáznia: az egymás iránti tisztelet és a jó kapcsolat megőrzése érdekében útjainknak el kell válniuk egymástól. Nem fogunk belehalni. Sőt, lehet, hogy ennek a lépésnek az elodázása okoz helyrehozhatatlan károkat.

Augusztus 18. vasárnap

„Amint meghallotta Ábrám, hogy az ő atyafia fogságba esett...üldözve nyomult Dánig.” (1Mózes 14,14)

Ábrám bátor és nagyvonalú döntése ellenére közte és unokaöccse között a válás mégsem múlhatott el nyom nélkül. Lót ugyanis a felkínált választásban önző mó-

don a jobb és kényelmesebb irányt sajátította ki. Ábrám akár szakíthatott is volna vele örökre, de igaz emberként tudta, mi a kötelessége a bajban. Az a megjegyzés, hogy „üldözve nyomult Dánig” azért fontos, mert Dán volt az ország akkori határvárosa. Mindez az jelenti, hogy Ábrám nem tessék-lássék, nem a látszat kedvéért, hanem ténylegesen és a végső határig elment annak érdekében, hogy kockázatot is vállalva megmentse „nevelt fiát”.

Augusztus 19. hétfő

„...tudom róla, hogy megparancsolja az ő fiainak és az ő háza népének őtána, hogy megőrizték az Úrnak útját, igazságot és törvényt tévén...” (1Mózes 18,19)

A jó apa nem tanácstalan, nem kérdezi kiskorú gyermekeitől minduntalan, hogy mihez van kedvük, vagy ésszerűnek tartanak-e egy-egy, csak felnőttként belátható igazságot, hanem határozottan képviseli az isteni elveket. De nem csupán kiáll a jó mellett, példaadással, hanem eltökélt annak érvényesítésében is.

Augusztus 20. kedd

„...Ábrám...jó reggel...vett kenyeret és egy tömlő vizet és adta Hágárnak, és feltette azt és a gyermeket annak vállára, s elbocsátotta.” (1Mózes 21,14)

Szétköltözés. Bonyolult, eltérő kapcsolatokból származó gyermekek, egymással szembenálló anyák, együtt tarthatatlan nagy család. A „kenyeret és vizet adott” utalás az elemi gondoskodást jelenti (ma talán gyerektartásnak neveznénk). Szomorú, de az egészséges(ebb) személyiségfejlődés érdekében mindkét fiúnak talán jobb, ha külön-külön nevelkednek. A „jó reggel” kifejezés pedig az „időben döntött” megfelelője. Fájdalmas lépés volt, de Isten is támogatta Ábrahámot, hogy ami elkerülhetetlen, azt ne halogassa tovább.

Augusztus 21. szerda

„...mentek ketten együtt...” (1Mózes 22,6)

Ábrahám és várva várt, későn született egyetlen fia, Izsák az oltár felé igyekeznek. Csak az apa tudja az igazi célt, de alig érti mit is jelent, hogy a fia nem az ő, hanem az Örökkévaló Atya tulajdona. Ezt és még más, csak hittel érthető rettenetes igazságokat és titkokat megérteni és megvallani indultak útnak. Ketten együtt mentek ezen az úton, a hit útján. Még nem tudták, hogy a kegyelem révén hazaérni is együtt fognak...

Augusztus 22. csütörtök

„...elbocsátja az Ő angyalát teelőtted, hogy onnan végy az én fiának feleséget.” (1Mózes 24,7b)

Ma egyre kevésbé elképzelhető, hogy egy apa beleszól a párválasztásába, sőt, egyenesen kijelöli, hogy milyen körből kell feleséget hoznia. Ábrahám igyekezete arra irányult, hogy az Isten akaratóból megkezdett út

folytatódjék utódai életében, s a családba olyanok kerüljenek, akik készek a hit útjának kockázatait és terheit is zúgolódás nélkül vállalni.

Augusztus 23. péntek

„...csinálj nékem kedvem szerint való ételt és hozd el nékem, hogy egyem: hogy megáldjon téged az én lelkem minnek előtte meghalok.” (1Mózes 27,4)

Isteni rendelkezés, hogy az elsőszülöttek vigyék tovább a nemzetség vonalát. Emberileg a születéskor Ézsau néhány pillanattal megelőzte ikertestvérét, Jákobot, aki fivére sarkába kapaszkodott, így gyakorlatilag egyszerre látták meg a napvilágot. Mégis az áldás-végrendeletben Ézsaué lett volna az összehasonlíthatatlanul nagyobb anyagi hatalommal járó elsőszülöttségi jog. Izsák Ézsauhoz húzott, aki számára jobban megformálta a két lábbal e földön járó határozott férfi típusát, és benne látta a szívesen intézkedő fölényes családfőt. Vele szemben Jákob, az álmodozó, elmélkedő, de az isteni hívás iránt sokkal nyitottabb lelki ember volt. Bizonyára nem tudott úgy apja szája íze szerint élni, mint bátyja, de Isten nem azt nézi elsősorban, ami a testnek örömet jelent.

Augusztus 24. szombat

„...elfelejteté énvelem Isten minden én vesződségemet, és az én atyámnak egész házáat.” (1Mózes 41,51)

Ez a különös megfogalmazás a magyarázata József elsőszülött fia, Manassé nevének. Széleskörűen fejezi ki ez a gondolat annak a csalódásnak a fura feldolgozását, hogy József hite szerint Jákob nem igazán törődött eltűnt fiával. Honnan is tudhatta a szegény rabszolgának eladott, majd királyi méltóságra emelkedett fiatalember, hogy fivéréi apjuknak vérbe mártva vitték el a gyűlölt tarka ruha foszlányait, s hogy Jákob máig gyászolja és halottnak hiszi őt. Manassé neve különös módon minden nap többször is emlékeztette arra, amit illetve akit, vagy akiket erőnek erejével el akart felejteni...

Augusztus 25. vasárnap

„...amaz Angyal ki megszabadított engem minden gonosztól áldja meg e gyermekeket és viseljék az én nevemet és az én atyáimnak, Ábrahámnak és Izsáknak nevét...” (1Mózes 48,16)

Isten nem engedte, hogy József jogosnak vélt sérelme beteljesedjék, és megszakadjon közte és apja között a kapcsolat, pedig határozottan elindult ezen az úton. Új családja egy másik világhoz kötötte, a Fáraó „Asznáthot Potiferának, On papjának leányát” (41,45) adta hozzá feleségül. Az e kapcsolatból származó gyerekek tehát félig (és pedig éppen anyai ágon) egyiptomiaknak számítottak. Most a haldokló Jákob mégis saját fiainak ismeri el őket, és atyai döntésével a pátriárkák sorába emeli a fiúkat. Az élet, az emberi irigység és gonoszság számkivetetté, megvetetté, sőt rabszolgává tette a

gyermekek apját, Józsefet, de Jákob ősatyja az Örökkévaló sugallatára helyreállítja a családi közösséget. Isten Szent Igéjében a legcsodálatosabb rehabilitációk mindig lelki és nem vérségi alapon történnek.

Augusztus 26. hétfő

„...bocsásd meg azoknak vétkét, akik a te Atyád Istenét szolgálják.” (1Mózes 50,17)

József testvéreinek bűne és mostani kiszolgáltatottságuk is nagy. Testi okoskodásukkal úgy képzelték, hogy öccsük jogos bosszúját csak édesapjuk jelenléte fékezi. Menetközben talán azonban a lelki fejlődés útján is előrejutottak és őszinte bűnbánat támadt a szívükben, sőt még messzebb jutottak, hiszen elkezdték szolgálni atyáik istenét. Igen, ezen a platformon újra találkozhat az egész család, azok, akik a sérelmet okozták és az, aki ezt méltatlanul elszenvedte. Az újszövetség tanítása szerint Isten Jézusban rombolja le a közénk emelt válaszfalakat (Efézus 2,14), hogy együtt mindnyájan építhessük az Ő dicsőséges országát e földön.

Augusztus 27. kedd

„...tőlem fogantatott mind ez egész nép? Vagy én szültem-e őt, hogy azt mondd nékem: hordozd őt a te kebleden, amiképpen hordozza a dajka a csecsemőt arra a földre, amely felől megesküdtél az ő atyáira. (4Mózes 11,12)

A népek önző kiskorúságukban apa-szerű vezetőt szeretnének, aki kívánságaikat, szeszélyeiket széleskörűen kiszolgálja, helyettük dönt és viseli a döntések következményeit. A vezetés megbízatása súlyos teher. S jól tudta ezt Mózes. Ezekben a pillanatokban talán megérezett valamit abból, amit az Örökkévaló Atya él át naponkénti zúgolódó, kishitű követelőzéseink miatt együtt azzal a kötelezettséggel, hogy bennünket elvezzessen az „érett férfiúságra” (Efézus 4,13).

Augusztus 28. szerda

„...édes fiam, édes fiam...! Bár én haltam volna meg teheletted...édes fiam, szerelmes fiam!” (2Sámuel 18,33)

Még gyász és gyász között is van különbség. Mikor egy apa siratja fiát, mindnyájan elnémulunk, most pedig különösen is, hiszen Dávid azt az Absolont gyászolja vigasztalhatatlanul, aki minden módon megalázta őt, pozíciójára és életére tört. De tükröződhet-e vajon másban Istennek irántunk való felfoghatatlan, önmagából fakadó szeretete, mint egy ilyen magatartásból. A megbántott, elhagyott, örökkévaló Mennyei Atya magára vállalja a Fiúban a mi bűneinknek a büntetését, a kárhozatos halált.

Augusztus 29. csütörtök

„...fölkelvén vette a gyermeket és annak anyját éjjel... és távozott.” (Máté 2,14)

Jézus földi nevelőapjáról, Józsefről szól ez a rövid, de jellemző híradás. Még álmában sincs nyugta, és komolyan veszi az éjszakai látást, így menekíti a gyermeket és feleségét, Máriát előbb Egyiptomba, majd onnan vissza Izrael földjére, sőt az álomlátáson túl emberi óvatosságát is érvényesíti, amikor úgy dönt, hogy a politikailag kevésbé veszélyes Názáretben telepedik le kis családjával. József gondoskodásának története mindannyiunkban feltámasztja a felelősségérzetet, hogy minden veszélyeztetett gyermekben őrizzük a jövő áldását és ígérését, és igyekezzünk őket megoltalmazni a pillanatnyi gyilkos politikai szándékoktól.

Augusztus 30. péntek

„Atyám, ha akarod, távoztasd el tőlem e pohárt, mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen!” (Lukács 22,42)

Felfoghatatlan kapcsolat az Atya és a Fiú között, ami itt és azután majd a keresztfán („Atyám a te kezembe teszem le az én lelkemet” – 23,46) végbemegy. A Mennyei Atya felülmúlhatatlanul szerette a Fiút, ennél jobban csak a világot és benne minket szeretett, mert nem

akarta, hogy elveszünk, hanem hogy örök életünk legyen. A Fiú is szeretett minket és az Atyát is, és ezért a saját jogos emberi vágyai elé helyezte a Mennyei Atya akaratát. Mennyei Atyánk leborulunk előtted és áldunk a Fiúért és köszönjük üdvözítő kegyelmedet!

Augusztus 31. szombat

„Az én atyámnak házában sok lakóhely van, ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek, és ha majd elmegyek, és helyet készítek néktek, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket; hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.” (János 14,2-3)

A búcsúzó Jézus mondta ezeket a hiteles szavakat tanítványainak és rajtuk keresztül mindannyiunknak. Nem a nagy elszámoltatásra készülünk, nem a szörnyűséges nap lebeg lelki szemünk előtt, amikor földi életünk végére és az azutánra gondolunk. Honvágy tölti be lelkünket. Véget ér bujdosásunk vagy a tékozló fiú hányattatása és hazamegyünk. Boldog hazatalálást az atyai ház asztalánál!

-ig

2013. Polgárok Európai Éve

„Nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.” Zsidók 13,14

2013. AUGUSZTUS

Augusztus hónap igéje: *„Gyászomat örömmre fordítottad, leoldoztad gyászruhámat, és örömbbe öltöztettél.” Zsoltárok 30,12*

Istentiszteletek		Bibliaórák	
	Igehely	Isten Fia, aki mennyei polgárból földi polgár lett*	
Augusztus 4. Szentháromság utáni 10. (Jeruzsálem) vasárnap	<u>1 Mózes 15,1-6</u> Lukács 19,41-48 1Korinthus 12,1-11	Első hét	Zsidókhöz írt levél 12,12-29 A lelki elsőszülöttek kiváltsága és felelőssége
Augusztus 11. Szentháromság ünnepe utáni 11. vasárnap	<u>Máté 7,1-5</u> 1Korinthus 15,1-10 2Sámuel 12,1-15a	Második hét	Zsidókhöz írt levél 13,1-8 Amiről és akikről emlékezzünk meg
Augusztus 18. Szentháromság ünnepe utáni 12. vasárnap	<u>Lukács 16,13– 17</u> 2Korinthus 3,4-9 Ézsaiás 29,17-24	Harmadik hét	
Augusztus 25. Szentháromság ünnepe utáni 13. vasárnap	<u>Márk 12,41– 44</u> Galata 3,15-22 1Mózes 4,1-16a	Negyedik hét	Zsidókhöz írt levél 13,9-25 A jövőt kereső, de a jelenben élő tanítvány

*A címek, pusztán értelmezési javaslatok!

KIK VAGYUNK?

Híres metodisták 2. – John Wesley kortársai

Charles Wesley (1707-1788)

Charles Wesley a metodista mozgalom egyik vezetője volt és öccse John Wesley-nek. Közeli kapcsolatuk ellenére a két fiútestvér nem mindig értett egyet a hitüket érintő kérdésekben. Különösképpen eltért véleményük az Anglikán Egyháztól való elszakadásukról, ahol felszentelték őket. Charles kifejezetten ellenezte az egyháztól való elszakadást. Charles Wesley-re elsősorban a számos egyházi énekek írása okán emlékeznek.

Megalapította a Wesley Kápolnát egy Brayton nevű faluban, Selby-től délre. Háza, mely a közelben helyezkedett el, a mai napig látogatható.

Charles Wesley Susanna és Samuel Wesley fia volt. Csakúgy, mint testvére John, Charles is az Epworth nevű faluban született, Angliában, ahol édesapjuk lelkeskedett. A Westminster School-ban tanult, majd az oxfordi Krisztus Templomba járt, ahogy bátyja is, és 1727-ben megalakította az „Oxfordi Metodisták” (más néven „Szent Klub”) csoportját pár tanuló társával, melyhez John 1729-ben csatlakozott, és hamarosan vezetőjévé is vált, átformálva a társaságot saját elképzeléseire. Később George Whitefield is csatlakozott a csoporthoz. Miután Charles lediplomázott klasszikus nyelvből és irodalomból mesterfokozattal, édesapját és testvérét követve, ő is belépett az egyház kötelékeibe 1735-ben és Johnnal együtt utazott a Georgia-i gyarmatra Amerikába James Oglethorpe kormányzó kíséretében, ahonnan egy év múlva tért csak vissza.

1749-ben feleségül vette a jóval fiatalabb Sarah Gwynne-t, Marmaduke Gwynne, egy tehetsős walesi bírónő lányát, akiből Howell Harris segítségével lett metodista. Sarah mindaddig elkísérte testvéreket az evangelizációs utazásaikra mindenhol Britanniában, amíg Charles 1765-ben fel nem hagyott az utazásokkal.

Sarah nyolc gyermeket szült Charles-nak, de csak hárman éltek túl a gyermekkor, ifj. Charles Wesley (1757-1834), Samuel Wesley (1766-1837) és lánytestvérük, Sarah Wesley. Mindkét fiútestvér orgonista és egyben zeneszerző lett; Samuel Wesley fiát, Samuel Sebastian Wesley-t, a 19. század legkiemelkedőbb brit zeneszerzői közé sorolják.

Az ifjú Charles néhány műve megszerzhető és hallható napjainkban is. Charles Wesley alakja kiemelkedő a keresztény himnusz szerzők sorában. Hatalmas mun-

kásságát több mint 6000 himnusza jelzi. Charles-ról és bátyjáról, John-ról az Amerikai Lutheránus Evangélikus Egyház megemlékezik március 2-án a szentek naptárában.

Kitartó munkája, az egyházi énekek komponálása eredményeként felkerült neve a Gospel Zene Hírességeinek Csarnoka falára, mellyel a Gospel Music Association tüntette ki.

George Whitefield (1714-1770)

George Whitefield özvegyasszony fia volt. Már gyermekkorában láthatóvá vált a fiú szenvedélye és tehetsége a színpadi szereplés iránt, ennek a képességének igehirdetőként nagy hasznát vette. Ösztöndíjasként került Oxfordba, ahol tagja volt az Egyetem Szent Klubjának, csakúgy mint a Wesley testvérek, akiknek távozását követően a klub vezetője lett. Az egyik legismertebb metodista igehirdetővé vált, különösen azután, hogy átvette Hywel Harris prédikálási szokását és a szabad ég alatt beszélt. Ő volt az, aki John Wesley-t is rábeszélte erre a prédikálási módra.

Whitefield elfogadta az „eleve elrendelésről” szóló cikkelyt, amellyel a Wesley testvérek nem értettek egyet. Whitefield rendezte meg és elnökölt az első Metodista Konferencián. Már a konferencia szervezés idején elhatározta, hogy az evangelizációs munkára fog koncentrálni, éppen ezért később lemondott a posztjáról.

1739-ben Whitefield visszatért Angliába, hogy adományokat gyűjtsön a Bethesda Árvaház létrehozásához, mely még ma is működik, mint a legrégebb óta fennálló jótékonyági intézmény Észak-Amerikában. Mikor visszament az Egyesült Államokba sorozatos keresztény megtérési prédikációkat tartott, melyre az „1740-es Nagy Ébredésként” emlékeznek.

Hosszú hónapokon át minden nap prédikált nagy közönségeknek, néha ez több ezer embert jelentett, ahogy utazott a kolóniákon át, különösképpen Új-Anglia államban. A New Yorktól Charlestonig megtett útja a leghosszabb volt, amire lóháton az addigi időnkig fehér ember vállalkozott.

A köztük lévő véleménykülönbség ellenére John Wesley és Whitefield nagy megbecsüléssel tekintettek egymásra. Wesley meleg hangú megemlékezést tartott Whitefield halálakor.

Thomas Olivers (1725-1799)

Thomas Olivers metodista lelkész, utazóprédikátor, énekszerző. Olivers, aki gyermekkorában veszítette el szüleit, George Whitefield prédikációjának hatására adta át életét Jézusnak a metodista mozgalom kezdetekor. Megtérését követően a Bradford-on-Avonban meg-

alakuló Metodista Társasághoz csatlakozott. Itt találkozott a mozgalom vezetőjével, John Wesley-vel, akinek evangéliumi célkitűzéseivel azonosulva lett munkatárs. John Wesley halálára egy elégiát írt. A londoni City Road Chapelben Wesley sírja mellé temették.

*Szabó Ildikó
(Forrás: wikipedia)*

ANNO

Wesley Epworthban atyja sírjánál prédikál.

Romley János, korábban Wesley atyjának segédje volt és később epworthi lelkész lett. 1742-ben meglátogatta őt egy vasárnap délutánon Wesley János és felajánlotta neki szolgálatait az istentiszteletre, akár a prédikáció megtartására, akár az imák olvasására. Romley azonban a szíves ajánlatot szeretetlenül elutasította és inkább maga végzé el a szolgálatot. Epworth lakosai bizonyosra vették, hogy Wesley János fog prédikálni és ezért a templom teljesen megtelt hallgatósággal. Romley lelkész a következő alapigékről prédikált: „A lelket meg ne oltsátok.” A prédikáció folyamán azt mondta, hogy a lélek megoltásának egyik legveszedelmesebb módja a lelkesség és hosszadalmasan rajzolta meg, hogy kik azok, akik lelkesek. A hallgatóság világosan megérthette, hogy a szónok Wesley Jánost és a metodistákat értette fejtegetéseiben. Mikor az emberek a templomból kijöttek, Taylor János Wesleyvel a temetőben állott és ezt mondta a távozóknak: „Miután Wesley úrnak nem lett megengedve, hogy a templomban prédikáljon, 6 órakor e helyen fogja az evangéliumot hirdetni.” Hat órakor Wesley csakugyan atyja sírján állott és oly néptömeghez beszélt, aminőt addig még Epworth nem látott. Tekszta ez volt: „Az Istennek országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szentlélekben való öröm.” E gyülekezet látása mélyen megindító volt. Azon a síron, amely a kegyeslelkű apa földi porait takarta, állott a fiú és életről és halálról, mennyországról és poklóról prédikált, - és a prédikáció hatása is elragadó volt.

1743. évi januárban Wesley ismét prédikált atyja sírján. E vasárnapon az úrvacsorát szolgáltatták ki a templomban. Romley lelkész tudatta Wesley úrral, hogy neki nem fogja szolgálatni az Úrvacsoráját, mert erre méltatlan. Wesley ezt viszonzá: „Nem volt erre alkalma-

sabb hely, ahol ez velem megtörténhetett, mint atyám háza, születésemnek helye, ahol egykor vallásunk legszigorúbb felekezete szerint nevelkedtem és oly soká mint farizeus éltem.”

Wesley hallgatói között volt akkor egy úr, aki azzal dicsekedett, hogy már 30 év óta nem volt templomban. De azon ige, melyet Wesley ajkairól hallott, hasonlatos volt azon pörölyhöz, amely sziklákat zúz össze. Amikor a prédikáció be volt fejezve, az az úr úgy állva maradt ott, mintha gyökeret vert volna a lába, tekintetét pedig az ég felé emelte. Ekkor kérdezi őt Wesley ekként: „Bűnös ember Ön?” könnyes szemmel és reszkető ajakkal felelé az idegen: „És pedig nagyon bűnös!” Még mindig az ég felé nézett, amíg csak barátai haza nem kísérték. Tíz év múlva ismét találkozott Wesley evvel az emberrel és örült rajta nagyon, hogy oly erősnek és oly vidámnak találta őt a hitben, Istent dicsőítve, miután súlyos testi fájdalmakban türelemmel várt arra az órára amely alatt elköltözhetne. (Forrás: *Békeharang, VI. évfolyam, 2. szám – Budapest, 1915. január hó 15.*)

A szövegben szándékosan hagytuk meg az eredeti írásmódot.

**Amilyen könnyörülő az atya a fiakhoz, olyan
könnyörülő az Úr az őt félők iránt.
(Zsoltárok Könyve 103,13)**

AJÁNLO

KÖNYV

Vámos Miklós: Apák könyve

„Az Apák könyve családrégény. Tizenkét nemzedékről szól, legfőbbképp azoknak elsőszülötteiről, háromszáz évnyi utazás a magyar térben és időben, a magyar történelemben és sorsban, valamint a magyar nyelvben is, hiszen az 1700-as években kezdődő história nyelve valamelyest igazodik a cselekmény zsinórjához, azaz fokozatosan fiatalodik. Fáj most, hogy e regény számomra bevégződött, úgy érzem, többé már nem az enyém. Nem baj. Ha szerencsém van, az Olvasóké lesz - s marad. Ajánlom az Apák könyvét az édesapáknak. Meg a fiaiknak. Meg a hozzájuk gyöngéd vagy rokoni szállal kötődő asszonyoknak és lányoknak.” (Vámos Miklós)

FILM

Kramer kontra Kramer

(Kramer vs. Kramer)

amerikai filmdráma, 110 perc, 1979

szereplők:

Dustin Hoffman (Ted Kramer)

Meryl Streep (Joanna Kramer)

Jane Alexander (Margaret Phelps)

Justin Henry (Billy Kramer)

Howard Duff (John Shaunessy)

JoBeth Williams (Phyllis Bernard)

Tedet egy nap elhagyja a felesége, azzal az indokkal, hogy önállóságra, szabadságra vágyik. Ted megrémül, hiszen eddig Joanna gondozta a kisfiukat, Bilylyt, ő pedig kizárólag a karrierjére összpontosított. Amikor egyedül marad a gyerekekkel, át kell alakítania az időbeosztását, és új dolgokat kell megtanulnia: reggelit készíteni, mosni, takarítani, játszótérre járni. Ted az első hetekben nehezen boldogul. Munkahelyén előléptetés előtt áll, amit veszélybe sodor a kialakult helyzet. Ám lassan beleszokik az apaságba és a gyermekét egyedül nevelő szülő szerepébe, sőt, meg is szereti azt. Másfél év után, amikor úgy tűnik, a legapróbb részlet is a helyére került, ismét megjelenik Joanna...

KKS

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

Van még mit tanulnunk az apaságról, férfiszerepről, családi kapcsolatokról...

„Ha a férjem hazajön, meg is ver, ha kell” – mondta egyszer egy asszony. Ez nem illik vidámság rovatunkba, mert inkább szomorú. Csak az a kedves, hogy szegény asszony ezzel a megfogalmazással is férjét igazolja – akit ő valószínűleg jobban szeret, mint fordítva.

„Megcsinálom a mosógépet, mert ha a feleségemet agyonüti az áram, az kellemetlen dolog. Vagyis inkább szívfájdalom” – igazította helyre szavait egy férj, mert a férfiak köztudomásúan nem a szavak emberei, és sokszor nem mutatják (vagy nem helyesen fejezik ki) érzelmeiket. Reméljük, itt is csak erről volt szó!

„A férjem azzal korholt, hogy ezt már mondtam. Na, de mi újat mondhatnék 55 évi házasság után?” – így a feleség.

„Ha Isten szerkesztette egybe a házasságot, akkor ha az egyik meghal, a másik is vele” – ilyen szépen vallott egy bácsi felesége elvesztésekor.

„A fiúk csak azért engedik előre a lányokat az iskolában, hogy hátulról elgáncsolhassák őket” – értékelte egy tinédzser osztálytársai magatartását, mert valószínűleg nem tudta, hogy ez is az udvarlás egyik formája, bár kétségtelenül nem a legkellemesebb.

Iklódyék, Kisvárdá

**Egy apa úgy van a gyermekeivel,
mint Isten velünk, emberekkel. A szívek
mélyére lát, és megítéli a szándékokat.
(Honoré de Balzac)**

RÍMELŐ

**Iványi Tiborné
Tékozlókért emelt szó**

Apák,
Fiatok el fog egyszer menni,
Mert földszagú az otthon, s vonz a város.
Nem tudja visszahúzni senki, semmi –
Szűk lesz az „itt”, s a „messze” délibábos.

A dús örökség – munka volt az ára,
Buzgó, szorgos törődés nappal, éjjel –
Odakerül a cédák asztalára,
És cimborák kezén szóródik széjjel.

Apák,
Fiatok vissza fog majd jönni
Moslékszagún, hős álma szertefoszlott...
Ha nem lesz mersze fiúként köszönni,
Napszámos-gúnyát kér, és szolga-kosztot,

Míg szívetekben bánat sikolt vádlón,
S erőtök elhagy szóra nyitni szátok:
Tárjátok ki a kezeteiket áldón,
Ahogy Isten nektek is megbocsátott.

**Ady Endre
Krisztus-kereszt az erdőn**

Havas Krisztus-kereszt az erdőn,
Holdas, nagy, téli éjszakában:
Régi emlék. Csörgős szánkóval
Valamikor én arra jártam
Holdas, nagy, téli éjszakában.
Az apám még vidám legény volt,
Dalolt, hogyha keresztre nézett,
Én meg az apám fia voltam,
Ki unta a faragott képet
S dalolt, hogyha keresztre nézett.
Két nyakas, magyar kálvinista,
Miként az Idő, úgy röptünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egymás mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röptünk.
Húsz éve elmúlt s gondolatban
Ott röptél a szánom az éjben
S amit akkor elmulasztottam,
Megemelem kalapom mélyen.
Ott röptél a szánom az éjben.

**Szabó Magda
Dal az apámról**

A világ harminc lépés,
ott végződik a föld,
ahol a kertnek vége,
a kapuja előtt.

Mi túlmaradt a kerten,
rég beszötte a pók,
a múltat és várost,
és minden kinnlakót.

A lépte egyre lassabb,
kísérik évszakok;
feléje sárga almát
hatvahét ősz dobott.

Csak a kerttel beszélget,
a kertet ismeri,
az újszülött palánták
felelgetnek neki.

Ha majd ajkát elejtik
a hűtelen szavak,
elfoszló szája szélén
kihajt egy gyöngé mag,

kedvének víg pirosát
a szélbe lengeti,
oltani hosszú szomját
majd vizet visz neki.

Én meg állok felette,
rímek, varázsdobok
hangos verője, némán,
s egy mentát morzsolok,

és még zöld illatába
bemártom fejemet,
felém nyúl és megérint
jószagú tenyere.